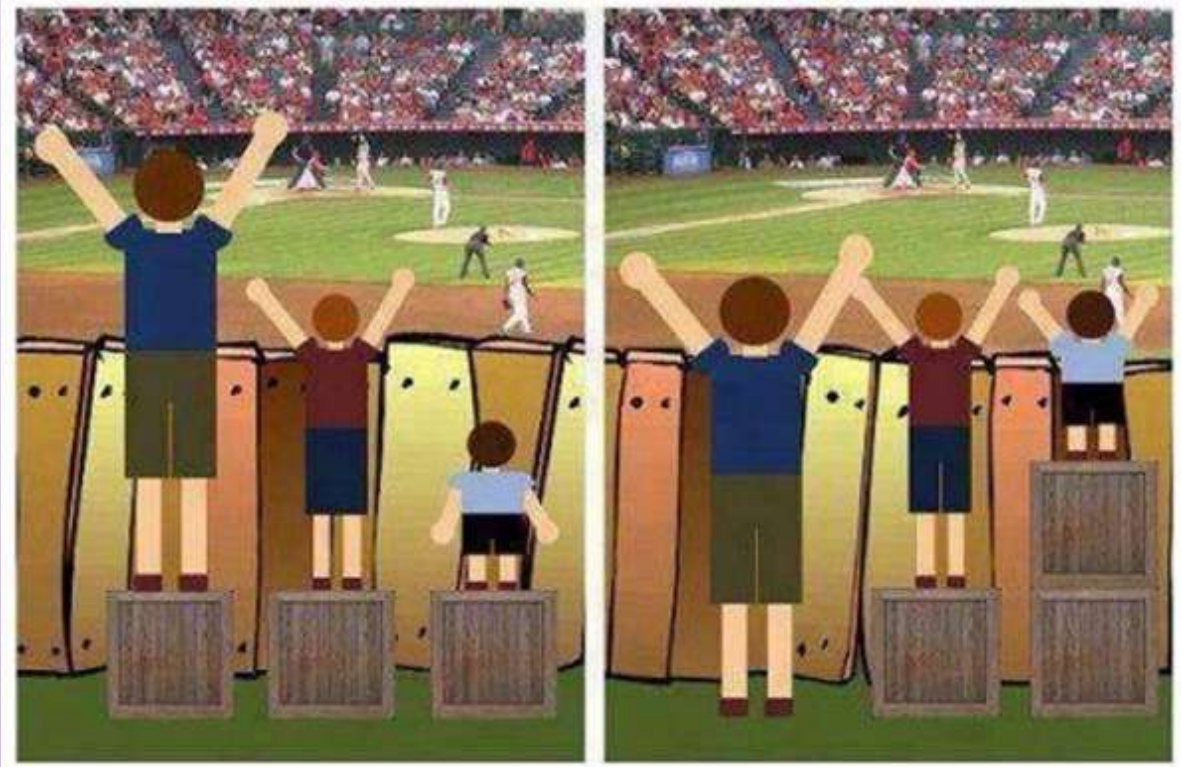

ΕΚΗΒΟΛΟΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

*Τα ανθρώπινα δικαιώματα στο προσκήνιο
της Φυσικής Αγωγής-Καλές πρακτικές*

ΤΕΥΧΟΣ 12ο - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2017

Εκηβόλος

Ετήσια έκδοση της
Ελληνικής Ακαδημίας
Φυσικής Αγωγής

Τεύχος 12, Δεκέμβριος 2017

Το περιοδικό διευθύνεται
από Συντακτική επιτροπή

Υπεύθυνος σύνταξης:
Ευάγγελος Αλμπανίδης

Επιμέλεια ύλης:
Ξανθή Κωνσταντινίδου
xkonstant@sch.gr

Συντακτική Επιτροπή:

Ε. Αλμπανίδης
Β. Δέρρη
Ν. Διγγελίδης
Ι. Θεοδωράκης
Θ. Κουρτέσης
Β. Παπαχαρίσης
Γ. Τζέτζης

Διεύθυνση επικοινωνίας:
Ευάγγελος Αλμπανίδης
email: valbanid@phyed.duth.gr
www.eafa.gr

<https://www.facebook.com/HellenicAcademyOfPhysicalEducation>

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση
με υποχρέωση αναφοράς του
περιοδικού ως πηγής.
Κείμενα για δημοσίευση
γίνονται δεκτά, εφόσον είναι
ενυπόγραφα και εγκρίνονται
από τη συντακτική επιτροπή.
Τα κείμενα δεν επιστρέφονται.

Περιεχόμενα

Προοίμιο

Ευάγγελος Αλμπανίδης.....	2
Ευγενία Γκορτσίλα	6

ΑΡΘΡΑ

- Η κ. Υπευθυνότητα και ο κ. Σεβασμός παίζουν μαζί μας: Ένα πρόγραμμα για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων όλων των παιδιών στη Φυσική Αγωγή – Ασπασία Παπαμίχου & Βασιλική Δέρρη 8
- Παίζουμε και μαθαίνουμε παρέα στην Ευρώπη, το μεγάλο μας στίτι- Νικόλαος Καμέας..... 16
- Τα ανθρώπινα δικαιώματα στο προσκήνιο της Φυσικής Αγωγής» μέσω του δικτυακού τόπου ΝΟΥΣ ΥΓΙΗΣ ΕΝ ΣΩΜΑΤΙ ΥΓΙΕΙ – Νικήτας Παπαπαντελής..... 26
- Τα δικαιώματα των παιδιών να ελευθερωθούν από τα μορφωτικά τους “σύννορα” μέσα από το μάθημα της Φυσικής Αγωγής- Σμαρώ Μηνά- Φωτεινή Βιτσικάνου & Καλυψώ Ζήκου ... 30
- Ανθρώπινα Δικαιώματα, Bullying και Φυσική Αγωγή – Γεώργιος Πιτταροκοίλης..... 35
- Βιωματικές δράσεις δημοτικών σχολείων πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Πέλλας – Χριστόδουλος Φανιόπουλος & Δημήτρης Κουρσαράκος..... 44
- Αξιοποίηση των παραμυθιών με τη Θεωρία της Πολλαπλής Νοημοσύνης -Αναστασία Μάγκου- Στέλλα Ρόκα & Γεώργιος Μαυρίδης 54

Προοίμιο

Τα ανθρώπινα δικαιώματα στο προσκήνιο της Φυσικής Αγωγής

Ευάγγελος Αλμπανίδης

Καθηγητής Σ.Ε.Φ.Α.Α.

Το συνεχώς αυξανόμενο πρόβλημα της ξενοφοβίας, του ρατσισμού, της μη ανοχής της διαφορετικότητας, της γενικότερης καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ανησυχεί ολοένα και περισσότερο τη σύγχρονη Ευρώπη. Καμπάνιες, νόμοι και εκπαιδευτικά προγράμματα αναπτύσσονται σε συνεργασία μεταξύ των μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα οποία στοχεύουν στην προώθηση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την αποδοχή της διαφορετικότητας, την κατοχύρωση της ισότητας και της δημοκρατίας. Χαρακτηριστικότερα παραδείγματα εφαρμογής ανάλογων εκπαιδευτικών προγραμμάτων που υλοποιήθηκαν υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης με σκοπό την εκπαίδευση παιδιών και νέων στα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν τα: Compass, Compasito καθώς και το πιο εξειδικευμένο Physical Education and Sport for Democracy and Human Rights.

Βασικές έννοιες όπως η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει να γίνονται ευρέως κατανοητές, αξίες όπως η αξιοπρέπεια, η ανεκτικότητα, ο σεβασμός προς τους άλλους, η προσωπική και κοινωνική υπευθυνότητα, η συνεργασία και η υπεράσπιση των δικαιωμάτων ενός ατόμου πρέπει να διδάσκονται και να καλλιεργούνται στα παιδιά και τους νέους.

Στόχος λοιπόν της εκπαίδευσης πρέπει να είναι η διαρκής επιμόρφωση των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης έτσι ώστε, στα πλαίσια των μαθημάτων τους, να ακολουθούν συγκεκριμένες στρατηγικές προωθώντας το σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, την ισότητα στην κοινωνία,

το σεβασμό στη διαφορετικότητα, την καταπολέμηση της ξενοφοβίας και του ρατσισμού απέναντι σε παιδιά διαφορετικής καταγωγής, παιδιά με ειδικές ανάγκες ή παιδιά μέτριων ή χαμηλών ικανοτήτων.

Φυσική Αγωγή & Ανθρώπινα Δικαιώματα

Τα παιδιά αλλά και οι νέοι, ως ιδιαίτερα ευαίσθητες ομάδες, έχουν ειδικά δικαιώματα τα οποία αναγνωρίζουν την ανάγκη τους για προστασία. Τα δικαιώματά τους αντανακλώνται στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού και τη Διακήρυξη της Προαγωγής των Ιδανικών της Ειρήνης, του Αμοιβαίου Σεβασμού και της Κατανόησης μεταξύ των Ανθρώπων που αφορά τους Νέους. Το σχολείο παρέχει εκπαίδευση (σημαντικό ανθρώπινο δικαίωμα) η οποία αφενός οφείλει να στηρίζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα και αφετέρου να καθιστά τους μαθητές ικανούς να κατανοήσουν και να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Φυσική Αγωγή (ΦΑ), διαμέσου των κινητικών, γνωστικών, συναισθηματικών και κοινωνικών της στόχων, αποτελεί ένα μάθημα ζωής, ίσως το ιδανικότερο ως προς την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και των νέων αλλά και την αντίστοιχη εκπαίδευσή τους. Συγκεκριμένα, οι στάσεις, οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι αξίες που μπορούν να αποκτηθούν μέσω ενός κατάλληλα σχεδιασμένου και εφαρμοσμένου προγράμματος ΦΑ, προωθούν την ισότητα φύλων, εθνοτήτων, φυλών, επιπέδων κλπ., και συμβάλλουν στην ολόπλευρη μάθηση και ανάπτυξη κάθε παιδιού τόσο στο μάθημα και το σχολείο όσο και στην εξωσχολική ζωή, δια βίου. Ταυτόχρονα, η κατάλληλη αλληλεπίδραση όλων των μαθητών αποτελεί προϋπόθεση για την αποτελεσματική διεξαγωγή του μαθήματος της φυσικής αγωγής και την επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων του.

Επομένως, μέσω ανάλογου προσχεδιασμού και υλοποίησης του περιεχομένου της φυσικής αγωγής, οι μαθητές θα γνωρίσουν τα δικαιώματά τους στο μάθημα (π.χ. δικαίωμα ίσης και δίκαιης μεταχείρισης, μη αποκλεισμού, συνεργασίας με όλους, ολόπλευρης ανάπτυξης και μάθησης, κατανόησης, βοήθειας, ασφάλειας, αγάπης κλπ.). Επίσης, θα αποκτήσουν δεξιότητες κριτικής και δημιουργικής σκέψης, ατομικές και κοινωνικές αξίες (υπευθυνότητα, σεβασμό, ανεκτικότητα, κατανόηση, φιλία, αγάπη, δικαιοσύνη) και κοινωνικές δεξιότητες (συνεργασία, έκφραση και αντιμετώπιση συναισθημάτων κ.ά.) ώστε να τις εφαρμόζουν στο κινητικό περιβάλλον αλλά και πέρα από αυτό, αλληλεπιδρώντας αποτελεσματικότερα με όλους, από την πρώτη σχολική ηλικία. Έτσι ο καθηγητής φυσικής αγωγής που παρέχει τέτοια εκπαίδευση επιτυγχάνει όχι μόνο τους σκοπούς του μαθήματος της φυσικής αγωγής αλλά συμμετέχει και στη διαμόρφωση ενός πιο ειρηνικού και δίκαιου σχολείου, κοινωνίας, χώρας, κόσμου.

Επίλογος

Η Φυσική Αγωγή είναι ίσως το καταλληλότερο μάθημα για την έναρξη διδασκαλίας αξιών, επειδή αφενός μεν είναι πολύ αγαπητή στα παιδιά και αφετέρου η συνεργασία μεταξύ των παιδιών, με ότι αυτή προϋποθέτει και συνεπάγεται, είναι αναγκαία για τη διεξαγωγή της. Άλλωστε είναι το μόνο γνωστικό αντικείμενο στο σχολείο που απαιτεί από τους μαθητές/τριες μέσα από το παιχνίδι συνεργασία, ομαδικότητα, αλληλοσεβασμό, αλληλοϋποστήριξη και αποδοχή, ανεξάρτητα από φύλο, καταγωγή, κοινωνική και πολιτισμική προέλευση και μπορεί να λειτουργήσει, μέσα από συγκεκριμένες στρατηγικές, ως ιδιαίτερα αποτελεσματικό διαπολιτισμικό μέσον. Ο εκπαιδευτικός Φ.Α. λοιπόν ακολουθώντας εξειδικευμένους τρόπους, στα πλαίσια του μαθήματος, μπορεί να προωθήσει το σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, την ισότητα στην κοινωνία, το σεβασμό στη διαφορετικότητα, την ισότητα των δύο φύλων, την καταπολέμηση της

ξενοφοβίας και του ρατσισμού απέναντι σε παιδιά διαφορετικής καταγωγής, σε κινητικά αδέξια ή παιδιά με ειδικές ανάγκες, τον περιορισμό της επιθετικότητας και της βίας.

Η Ελληνική Ακαδημία Φυσικής Αγωγής, προσπαθώντας πάντα μέσα από τις δράσεις της, να χαράξει νέους δρόμους και να εμπνεύσει συνδιοργάνωση από κοινού με τη Σύμβουλο Φυσικής Αγωγής του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής Δρ. Ε. Γκορτσίλα και τη Σχολική Σύμβουλο Φυσικής Αγωγής Θράκης κα. Ξανθή Κωνσταντινίδου και στα πλαίσια του 25ου Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού δύο στρογγυλές τράπεζες με θέμα: **«Τα ανθρώπινα δικαιώματα στο προσκήνιο της Φυσικής Αγωγής»**. Απώτερος στόχος ήταν η παρουσίαση και διάχυση καινοτόμων δράσεων-καλών πρακτικών, των εκπ/κών Φυσικής Αγωγής, που υλοποιήθηκαν στη Φυσική Αγωγή, την ευέλικτη ζώνη, τις βιωματικές δράσεις, τις ερευνητικές εργασίες και τα προγράμματα σχολικών δραστηριοτήτων.

Το τεύχος αυτό του ΕΚΗΒΟΛΟΥ φιλοξενεί τις εισηγήσεις των συναδέλφων που υλοποίησαν τις καινοτόμες αυτές δράσεις-καλές πρακτικές οι οποίες αξίζει να σημειωθεί διέθεταν έντονα στοιχεία πρωτοτυπίας και διερευνητικής μάθησης έτσι ώστε να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης και κινητήρια δύναμη αλλαγής στο χώρο της σχολικής Φυσικής Αγωγής. Η αξιοποίηση της νέας γνώσης, αποτελεί το πρώτο βήμα για ένα αισιόδοξο μέλλον.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα στο προσκήνιο της Φυσικής Αγωγής

Ευγενία Γκορτσιάλα

Σύμβουλος Φυσικής Αγωγής

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Στη σημερινή εποχή τα φαινόμενα του ρατσισμού και της ξενοφοβίας παίρνουν ανεξέλεγκτες διαστάσεις όχι μόνο στην Ευρώπη αλλά και σε όλο τον κόσμο και αποτελούν απειλή για τη δημοκρατία. Ο Καταστατικός χάρτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφέρει ότι πρέπει να αποκλείεται κάθε διάκριση η οποία βασίζεται στη φυλή, το χρώμα, τα γενετικά χαρακτηριστικά, τη θρησκεία, την εθνική ή κοινωνική προέλευση, τη γλώσσα κλπ. Οι πολίτες πρέπει να σέβονται τη διαφορετικότητα και την ποικιλομορφία σε θέματα πολιτισμού, θρησκείας και γλώσσας.

Γίνεται λοιπόν φανερό περισσότερο από ποτέ ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην διαπολιτισμική εκπαίδευση των μαθητών/τριών σ' όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης σ' όλες τις χώρες. Τα τελευταία χρόνια υλοποιούνται εκπαιδευτικά προγράμματα σε πολλά κράτη-μέλη, είτε υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης, είτε μέσω των εθνικών κρατών-μελών με σκοπό την εκπαίδευση μαθητών/τριών και νέων στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η Φυσική Αγωγή είναι ίσως το καταλληλότερο μάθημα για την εκπαίδευση αξιών, καθώς εκτός απ' την διεπιστημονικότητα των γνώσεων που προσφέρει, μπορεί να συμβάλλει και στην διαπολιτισμική κατανόηση. Η Φυσική Αγωγή είναι το μόνο γνωστικό αντικείμενο στο σχολείο που απαιτεί απ' τους μαθητές μέσα απ' το παιχνίδι συνεργασία, ομαδικότητα, αλληλοσεβασμό, αλληλοϋποστήριξη και αποδοχή, ανεξάρτητα από φύλο, κοινωνική και πολιτιστική καταγωγή. Ο εκπαιδευτικός μέσα από τροποποιημένα προγράμματα άσκησης, προβάλλει και

προωθεί το σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, την αποδοχή της διαφορετικότητας, την ισότητα στην κοινωνία και την επικοινωνία των πολιτισμών. Μέσα από το παιχνίδι βοηθούνται οι μαθητές/τριες να αναπτύξουν την αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθησή τους, να ενισχύσουν τη φαντασία αλλά και τη δημιουργικότητά τους και γενικότερα να ενισχύσουν τη σωματική, συναισθηματική, γνωστική και κοινωνική τους ανάπτυξη. Όταν δε μέσα από τα παιχνίδια καλλιεργούνται θετικές αξίες με σκοπό τη διαπολιτισμική κατανόηση τότε μπορούν να συμβάλλουν σε μια ευρύτερη κοινωνική συνοχή. Έτσι οι μαθητές/τριες συνειδητοποιήσουν την ανάγκη επικοινωνίας, ειρηνικής συνύπαρξης, συνεργασίας και αλληλεγγύης των ανθρώπων και των λαών συνολικά.

Μέσω της στρογγυλής τράπεζας που συνδιοργανώσαμε με την Ελληνική Ακαδημία Φυσικής Αγωγής, και τη Σχολική Σύμβουλο Φυσικής Αγωγής Θράκης κα. Ξανθή Κωνσταντινίδου στα πλαίσια του 25ου Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού με θέμα: «**Τα ανθρώπινα δικαιώματα στο προσκήνιο της Φυσικής Αγωγής**», είχαμε σα στόχο να αναδείξουμε τη συμβολή της Φυσικής Αγωγής στη διαπολιτισμική κατανόηση μέσω της διάχυσης καλών πρακτικών που υλοποίησαν εκπαιδευτικοί Φυσικής Αγωγής στην Π/θμια και Δ/θμια εκπαίδευση σε όλη τη χώρα κάτι που νομίζω καταφέραμε, κάνοντάς μας να ατενίζουμε το μέλλον με αισιοδοξία.

***“Η κ. Υπευθυνότητα και ο κ. Σεβασμός παίζουν μαζί μας”
Ένα πρόγραμμα για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων
όλων των παιδιών στη Φυσική Αγωγή***

**Παπαμίχου Ασπασία, Μ/κο Μάστανλη Κομοτηνής,
Δέσρη Βασιλική, Σ.Ε.Φ.Α.Α/ Τ.Ε.Φ.Α.Α., Δ.Π.Θ.
aparamic@phyed.duth.gr, papamihasp@gmail.com**

Εισαγωγή

Μέσω της εκπαίδευσης επιτυγχάνεται η ανάπτυξη ηθικών αξιών που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα καθώς και η κατανόηση και αποδοχή του διαφορετικού. Συγκεκριμένα, η εκπαιδευτική διαδικασία θα πρέπει να εστιάζει, μεταξύ άλλων, στην ανάπτυξη της υπευθυνότητας για προσωπική πρόοδο, μέσα από την υλοποίηση ατομικών καθηκόντων για κάθε μαθητή και παράλληλα στην επίδειξη αληθινού ενδιαφέροντος και υπεύθυνης κοινωνικής συμπεριφοράς, στη συνεργασία και την παροχή ουσιαστικής βοήθειας εντός και εκτός σχολικού περιβάλλοντος.

Η Φυσική Αγωγή στοχεύει αφενός στην κινητική ανάπτυξη, έχοντας την κίνηση ως αυτοσκοπό, και αφετέρου στη γνωστική, συναισθηματική και κοινωνικό-ηθική ανάπτυξη του παιδιού, έχοντας την κίνηση ως μέσο επίτευξης των αντίστοιχων στόχων και επιδιώξεων. Ωστόσο, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή στοχευόμενων μαθημάτων κρίνονται απαραίτητα για την επίτευξη της ολόπλευρης ανάπτυξης και μάθησης.

Η παρούσα δράση σχεδιάστηκε δίνοντας έμφαση σε τρεις από τους βασικούς σκοπούς του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής στο Δημοτικό σχολείο και στους αντίστοιχους στόχους και επιδιώξεις της Δ' τάξης:

α. Συναισθηματικός Σκοπός: Απόκτηση θετικής εμπειρίας από τη φυσική δραστηριότητα και ανάπτυξη της αυτο-έκφρασης αλλά και της **κοινωνικότητας**, Στόχος 5: Συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες, Επίδιωξη 1:

Συμμετέχει με ευχαρίστηση σε ομαδικές δραστηριότητες στο φυσικό περιβάλλον με φίλους, συμμαθητές.

β. Κοινωνικός Σκοπός: Κατανόηση και σεβασμός της διαφορετικότητας των ατόμων και συνεργασία με όλους, Στόχος 1: Σεβασμός στις ατομικές διαφορές, Επιδίωξη 1: Καταλαβαίνει ότι όλοι πρέπει να συμμετέχουν στις φυσικές δραστηριότητες, παρέχει θετική ανατροφοδότηση σε όλα τα μέλη μιας μικρής ομάδας και επαινεί την επιτυχημένη ολοκλήρωση μιας προσπάθειας και Στόχος 4: Συμμετοχή σε τροποποιημένες δραστηριότητες για την επίτευξη της επιτυχίας, Επιδίωξη 1: Συμμετέχει σε παιχνίδι που έχει τροποποιηθεί ώστε να προκαλεί το ενδιαφέρον όλων των συμμετεχόντων και να διασφαλίζει την επιτυχία της ομάδας.

γ. Κοινωνικός Σκοπός: Επίδειξη υπεύθυνης αθλητικής και κοινωνικής συμπεριφοράς ως αποτέλεσμα της συμμετοχής στη φυσική δραστηριότητα, Στόχος 1: Ασφαλής διεξαγωγή δραστηριοτήτων, Επιδίωξη 2: Εφαρμόζει κατάλληλους κανόνες συμπεριφοράς για την κίνηση, το χορό και τα παιχνίδια και κινείται με ασφάλεια στο χώρο του σχολικού και εξωσχολικού περιβάλλοντος και Στόχος 2: Επίδειξη υπεύθυνης αθλητικής συμπεριφοράς, Επιδίωξη 1: Παρατηρεί την εκτέλεση του/της συμμαθητή/τριας ή του φίλου/ης του και τον/την βοηθά να τη βελτιώσει, Επιδίωξη 2: Δεν αντιδρά άσχημα στους διαιτητές, τους συμμαθητές, τους φίλους ή τους αντιπάλους και αναλαμβάνει πρωτοβουλία για την επίλυση διαφωνιών. Ενσωματώνει ικανοποιητικά τα Ολυμπιακά ιδεώδη στη δραστηριότητά του (π.χ. δίκαιο παιχνίδι, αλληλεγγύη, αμοιβαία κατανόηση κ.τ.λ.) και Επιδίωξη 3: Αναλαμβάνει να μάθει μία νέα δεξιότητα εκτός σχολικού περιβάλλοντος και ολοκληρώνει ό,τι έχει αναλάβει σε συγκεκριμένο χρόνο (Δέρρη, 2007).

Επίσης η δράση στηρίχθηκε στο πρόγραμμα Καλλιπάτειρα και ειδικότερα στο 1^ο κεφάλαιο που αφορά τα Ανθρώπινα δικαιώματα και το μοντέλο Υπευθυνότητας (Hellison, 2003).

Στόχοι της δράσης: η ανάληψη ευθυνών (επίδειξη σεβασμού και υπευθυνότητας) στο σχολείο, το σπίτι και το φιλικό περιβάλλον) καθώς και η βελτίωση κοινωνικών δεξιοτήτων στη Φ.Α. (π.χ. παροχή και αποδοχή βοήθειας, έκφραση και αντιμετώπιση συναισθημάτων). Εφαρμόστηκε κατά τη σχολική χρονιά 2016-17 στην Δ' τάξη του Μειονοτικού δημοτικού σχολείου Μάστανλη Κομοτηνής, η οποία αποτέλεσε την πειραματική ομάδα με 23 μαθητές. Ομάδα ελέγχου αποτέλεσαν 23 μαθητές Δ' τάξης άλλου δημοτικού σχολείου.

Παρουσίαση της δράσης- αναλυτική περιγραφή των φάσεων

1^η φάση: αρχική αξιολόγηση των κοινωνικών δεξιοτήτων όλων των μαθητών αλλά και αυτό-αξιολόγηση του επιπέδου υπευθυνότητας των μαθητών της πειραματικής ομάδας. Επίσης, η εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής, δύο δάσκαλοι τάξης και άτομα του φιλικού και οικογενειακού περιβάλλοντος αξιολόγησαν τους μαθητές της πειραματικής ομάδας στην επίτευξη προσωπικών στόχων υπευθυνότητας εντός και εκτός σχολικού περιβάλλοντος.

2^η φάση: σχεδιασμός και εφαρμογή προγράμματος. Το παρεμβατικό δίμηνο πρόγραμμα που εφάρμοσε η πειραματική ομάδα ήταν διάρκειας 16 μαθημάτων, τα οποία στόχευαν στην επίτευξη επιδιώξεων από το συναισθηματικό και τους κοινωνικούς σκοπούς και στόχους. Τα φύλλα εργασίας από το πρόγραμμα Καλλιπάτειρα χρησιμοποιήθηκαν από τους μαθητές για να θέσουν προσωπικούς στόχους υπευθυνότητας ανά εβδομάδα:

Στόχος 1 : στο σπίτι π.χ. θα μαζεύω τα ρούχα και τα παιχνίδια μου.

Στόχος 2: στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής π.χ. θα προσπαθώ να κάνω τις ασκήσεις χωρίς παράπονα.

Στόχος 3: στην τάξη π.χ. δεν θα μιλάω όταν μιλάει ο/η δάσκαλος/α ή άλλο παιδί.

Στόχος 4: στο παιχνίδι π.χ. δεν θα ενοχλώ τα άλλα παιδιά. Σε αυτό το πλαίσιο, εφαρμόστηκαν αναπτυξιακά κατάλληλες στοχευόμενες διδακτικές πρακτικές για την καλλιέργεια των επιπέδων υπευθυνότητας (Σχήμα 1). Οι μαθητές μέσα από σχεδιασμένες δραστηριότητες μάθαιναν να ενθαρρύνουν και να παρέχουν

θετική ανατροφοδότηση στους συμμαθητές τους, να συζητούν χωρίς εντάσεις, να κατανοούν το τίμιο παιχνίδι και να λειτουργούν ανάλογα. Δημιούργησαν δυο ιστορίες οι οποίες έγιναν ψηφιακές με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού, με ειδικά εργαλεία ψηφιακής αφήγησης. Η πρώτη ιστορία εστιάζει στο δικαίωμα κάθε παιδιού να ασκείται στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής με τους συμμαθητές του. Η δεύτερη, σαν προέκταση της πρώτης, ασχολείται με την επίδειξη σεβασμού απέναντι στο περιβάλλον, με σκοπό να κατανοήσουν τα παιδιά πως ο σεβασμός και η υπευθυνότητα καλό είναι να χαρακτηρίζουν κάθε τομέα της ζωής μας. Τέλος, τα παιδιά δημιούργησαν ένα ψηφιακό άλμπουμ με τις ζωγραφιές, τα πόστερ αλλά και τα φύλλα μαθητή του προγράμματος Καλλιπάτειρα. Όλο το ψηφιακό υλικό είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο:

<https://padlet.com/papamihaspa/Humanrightsinphysicaleducation>

Επίσης, οι μαθητές δημιούργησαν, σε ομάδες, δικά τους παιχνίδια με στόχο τη συμμετοχή όλων αλλά και την παροχή βοήθειας σε όποιον τη χρειάζεται. Έφτιαξαν poster με τα παιχνίδια τους, τα παρουσίασαν στις άλλες ομάδες, οι οποίες τα αξιολόγησαν και τα τροποποίησαν για να τα βελτιώσουν.

Για την οργάνωση της δράσης χρησιμοποιήθηκε διαδυκτιακή αποστολή (WebQuest). Με τον τρόπο αυτό οι μαθητές οργανώθηκαν σε ομάδες σύμφωνα με την εγγύτητα διαμονής τους για να μπορούν να βρίσκονται και να δουλεύουν και εκτός σχολείου. Η κάθε ομάδα ανέλαβε μια συγκεκριμένη δράση έχοντας την περιγραφή της αποστολής που αναλάμβανε και την όλη περιγραφή της δράσης όπως εισαγωγή, δραστηριότητες, διαδικασία, αξιολόγηση, συμπέρασμα στον ιστότοπο <http://zunal.com/webquest.php?w=345938>. Στους γονείς δόθηκε cd με την δουλειά των παιδιών και τα αποτελέσματα των μετρήσεων. Η ομάδα ελέγχου ακολούθησε το τυπικό πρόγραμμα του σχολείου, στο ίδιο χρονικό διάστημα.

3^η φάση: εντάχθηκε στο πλαίσιο της 2^{ης} φάσης και αφορούσε στην ενδιάμεση αυτό-αξιολόγηση της επίτευξης προσωπικών στόχων, καθώς και στην αξιολόγηση των μαθητών ως προς την επίδειξη υπεύθυνης συμπεριφοράς, από

τους δασκάλους τάξης, το φιλικό και οικογενειακό περιβάλλον, των μαθητών της πειραματικής ομάδας.

4^η φάση: τελική αξιολόγηση α) των κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών και των δύο ομάδων, β) της επίτευξης των προσωπικών στόχων των μαθητών από τους δασκάλους τάξης, το φιλικό και οικογενειακό περιβάλλον και γ) της επίτευξης προσωπικών στόχων και του επιπέδου υπευθυνότητας από τους ίδιους τους μαθητές της πειραματικής ομάδας.

Παρατηρήσεις- Καινοτόμα στοιχεία της δράσης :

- Σχεδιασμός και υλοποίηση μαθημάτων για την επίτευξη συναισθηματικών και κοινωνικών επιδιώξεων της φυσικής αγωγής
- Ενεργητική εμπλοκή μαθητών και αναπτυξιακά κατάλληλες εποικοδομητικές και συνεργατικές δραστηριότητες, μέσω της εφαρμογής ανάλογων στρατηγικών διδασκαλίας
- Πολύπλευρη συλλογή δεδομένων (μαθητές, εκπαιδευτικός φυσικής αγωγής, άλλοι εκπαιδευτικοί, άτομα από το φιλικό και οικογενειακό περιβάλλον)
- Χρήση ψηφιακών εργαλείων: padlet, utellstory, storybird, storyjumper, WebQuest.
- Διαθεματική προσέγγιση μέσα από τη σύνδεση της δράσης με τα μαθήματα τάξης, τις νέες Τεχνολογίες, την περιβαλλοντική εκπαίδευση

Αξιολόγηση-Αποτελέσματα

Η αξιολόγηση εφαρμόστηκε α) για τη διαπίστωση της επίδρασης του προγράμματος αλλά ταυτόχρονα β) αποτέλεσε και μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας «διδασκαλία-μάθηση».

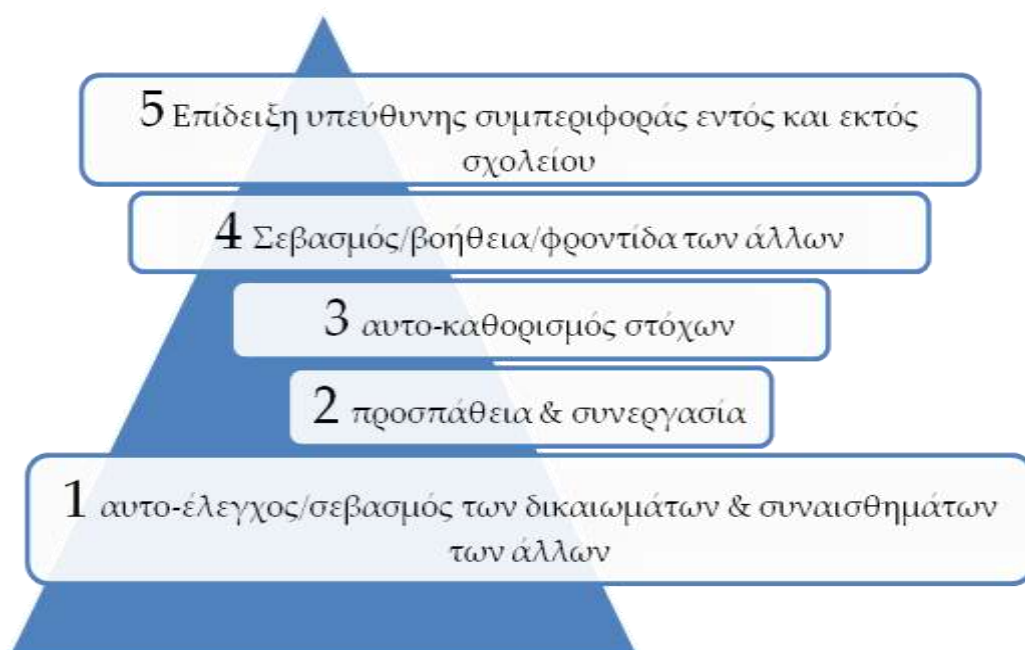
Κοινωνικές δεξιότητες: Πραγματοποιήθηκε από τη διδάσκουσα με την ελληνική εκδοχή του MESSY-II (Masadis, Filippou, Derri & Papaioannou, 2016).

Υπευθυνότητα-αυτοαξιολόγηση μαθητών: Η πειραματική ομάδα, επιπλέον, αυτό-αξιολογήθηκε βάσει των 5 επιπέδων του μοντέλου Υπευθυνότητας (Σχ. 1)

και τα φύλλα καθορισμού στόχων του 1^{ου} κεφαλαίου που αφορά τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του προγράμματος Καλλιπάτειρα (βιβλίο μαθητή).

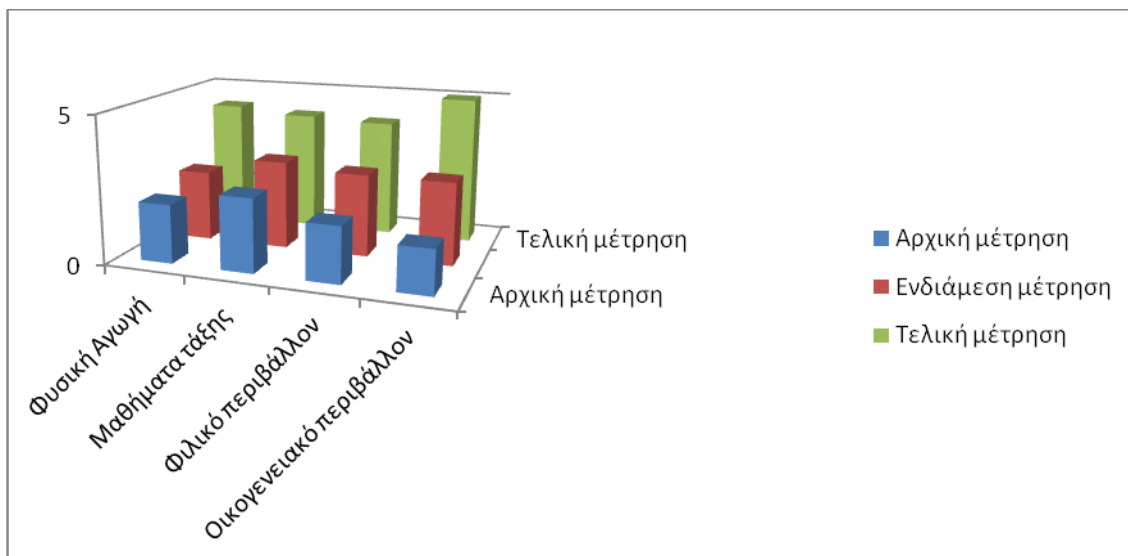
Υπευθυνότητα-αξιολόγηση από γονείς: Στα φύλλα εργασιών του προγράμματος Καλλιπάτειρα οι γονείς κατέγραψαν τη συμπεριφορά των μαθητών στο σπίτι, καθώς και σε ποιο βαθμό πέτυχαν τους προσωπικούς τους στόχους.

Υπευθυνότητα-αξιολόγηση μαθητών από εκπαιδευτικούς και φίλους. Στα φύλλα εργασίας κατέγραψαν τη γνώμη τους για την προσπάθεια του κάθε παιδιού, η εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής, οι δάσκαλοι της τάξης και οι φίλοι τους.

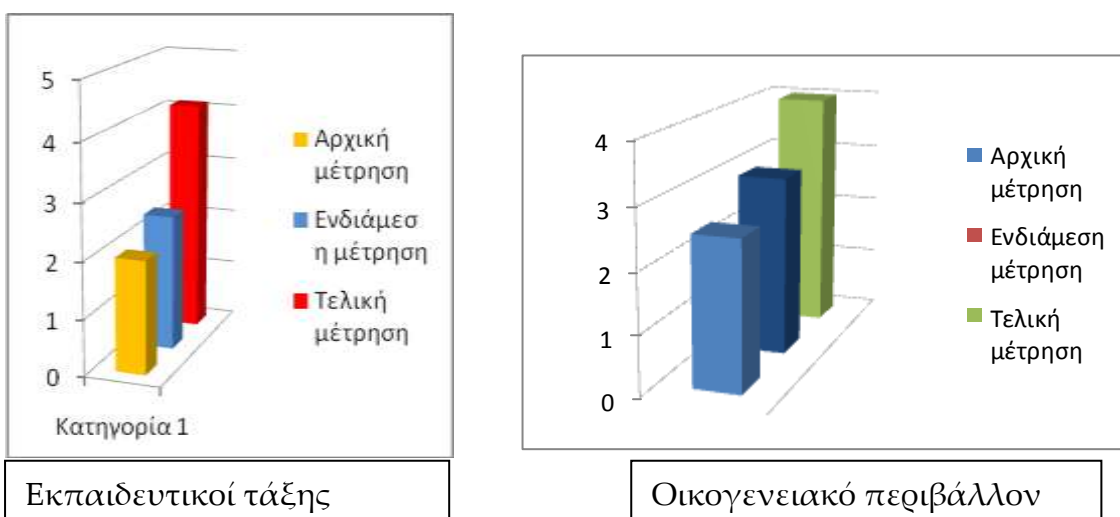

Σχήμα 1. Επίπεδα Μοντέλου Υπευθυνότητας (Hellison, 2003).

Τα αποτελέσματα έδειξαν σημαντική βελτίωση του επιπέδου υπευθυνότητας των μαθητών από την αρχική, στην ενδιάμεση και την τελική μέτρηση σε όλα τα περιβάλλοντα ($p < .05$) (Σχήμα 2). Επίσης, διαπιστώθηκε ότι οι μαθητές πέτυχαν τους στόχους, όπως τους αποτύπωσαν στα φύλλα εργασίας του προγράμματος Καλλιπάτειρα, σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς της τάξης και την οικογένειά τους (Σχήμα 3).

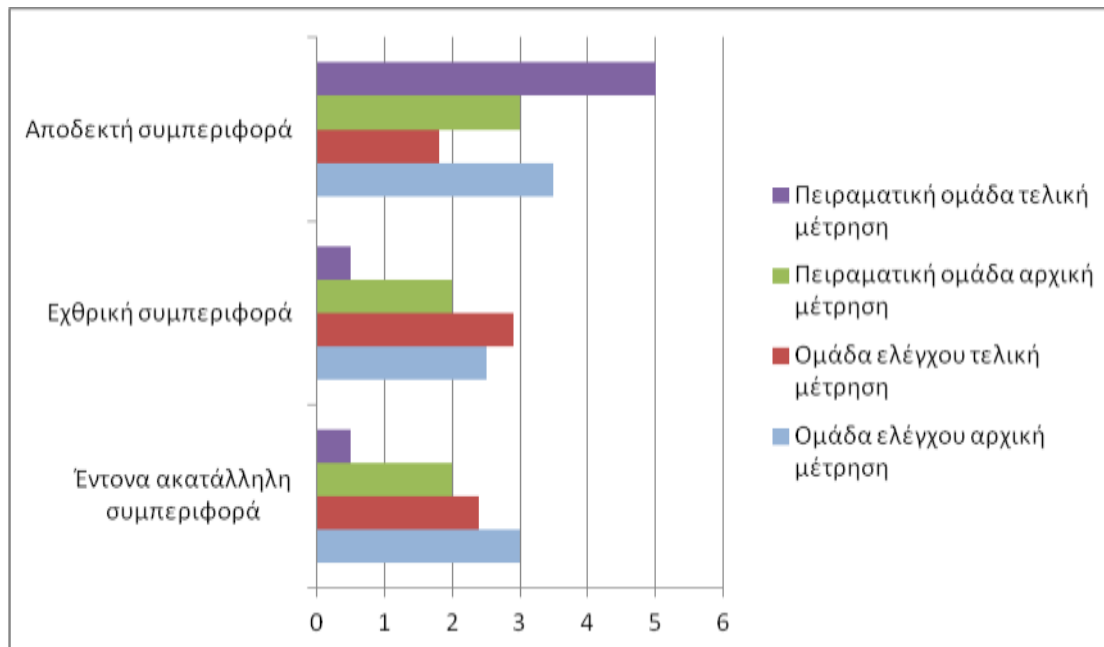
Σχήμα 2. Υπευθυνότητα μαθητών της πειραματικής ομάδας σε διάφορα περιβάλλοντα στην αρχική, ενδιάμεση και τελική μέτρηση.

Σχήμα 3. Αποτελέσματα αξιολόγησης εκπαιδευτικών και οικογενειακού περιβάλλοντος στην επίτευξη των προσωπικών στόχων των μαθητών της πειραματικής ομάδας.

Επίσης, όσον αφορά στις κοινωνικές δεξιότητες φάνηκαν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στην πειραματική και την ομάδα ελέγχου στην τελική μέτρηση ($p < .05$) αλλά και στην πειραματική ομάδα ανάμεσα στην αρχική και την τελική μέτρηση ($p < .05$) και στις τρεις κατηγορίες συμπεριφορών (επιθετικές, κατάλληλες, υπερβολικής εμπιστοσύνης), υπέρ της πειραματικής ομάδας (Σχήμα 4). Αντίθετα, η ομάδα ελέγχου δεν παρουσίασε σημαντικές αλλαγές σε

καμία από τις κατηγορίες συμπεριφορών. Συμπερασματικά, φάνηκε ότι στοχευόμενες δράσεις καλλιέργειας σεβασμού και υπευθυνότητας στη φυσική αγωγή μπορούν να οδηγήσουν σε ανάπτυξη θετικότερων στάσεων και συμπεριφορών.

Σχήμα 4. Αποτελέσματα Κοινωνικών δεξιοτήτων.

Προτεινόμενες παραλλαγές :

- Η καλλιέργεια των Ολυμπιακών ιδεωδών όπως της ευγενούς άμιλλας και του ευ αγωνίζεσθαι
- Σωστές συμπεριφορές ως παίκτης, φίλαθλος, διαιτητής
- Εθελοντισμός

Βιβλιογραφία

- Δέρση, Β. (2007). *Η Φυσική Αγωγή στην αρχή του 21ου αιώνα. Σκοποί, στόχοι και επιδιώξεις στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Χριστοδουλίδη.
- Hellison, D. (2003). *Teaching Personal and Social Responsibility (TPSR)*. USA: Human Kinetics
- Masadis, G., Filippou F., Derri V., & Papaioannou, A. (2016). Reliability and validity of the Matson evaluation of social skills with youngsters (MESSY II), in Greek context. *Sport Science*, 9(2), 92-96.

**Παίζουμε και Μαθαίνουμε Μαζί για την Ευρώπη:
Το Μεγάλο μας Σπίτι!!!**

Νικόλαος Καμέας ΠΕ11, Μειονοτικό Δημοτικό σχολείο Μύκης
Υποψήφιος Διδάκτωρ Δ.Π.Θ.
nkameas@phyed.duth.gr

Εισαγωγή

Σκεπτικό/Προβληματική της δράσης. Η αρμονική συμβίωση και η βελτίωση των σχέσεων σε όλα τα επίπεδα του βίου, μεταξύ των ανθρώπων των δύο θρησκευτικών κοινοτήτων της Θράκης, χριστιανικής και μουσουλμανικής, αποτελεί ζητούμενο προς ανάπτυξη, με σκοπό την κοινωνική και ατομική πρόοδο και ευημερία. *Βασικό σκοπό του παρόντος καινοτόμου προγράμματος αποτέλεσε η καλλιέργεια εκείνων των συνθηκών, που θα προωθήσουν τη δυνατότητα «συνάντησης» και γνωριμίας μεταξύ των μαθητών /τριών του δημοτικού σχολείου, ως μελλοντικών ενηλίκων, επί της ουσίας ευρωπαϊών πολιτών και συμπολιτών σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον, όπως είναι η Θράκη, με διαφορετική θρησκεία και γλώσσα, κουλτούρα και παράδοση, αλλά με αλληλοσεβασμό και αμοιβαία εκτίμηση.* Η βιωματική κατανόηση της ευρωπαϊκής ιδέας και προοπτικής μπορεί να δώσει την ευκαιρία για την οικοδόμηση μιας ειρηνικής συνθήκης με στόχο την ευημερία και την ανάπτυξη όλων. Τούτο μπορεί από ευκαταίω να γίνει εφικτό με βιωματικό και μόνον τρόπο, μέσα από την εμπειρική επαφή των παιδιών με κατάλληλες δραστηριότητες και πρακτικές. Η τέχνη, οι ομαδοσυνεργατικές, βιωματικές και παιγνιώδεις δραστηριότητες, καθώς και ο «υγής» αθλητισμός συνθέτουν ένα προνομιακό πεδίο έκφρασης της ατομικής και συλλογικής μοναδικότητας, προάγοντας ταυτόχρονα τη σύμπραξη και τη συνεργασία. Έτσι λοιπόν, σε ένα πολύπολιτισμικό περιβάλλον, όπως είναι η Θράκη, έχοντας ως όχημα τις παραπάνω δράσεις, μπορεί να επιδιωχθεί/ επιτευχθεί η διαμόρφωση

θετικών στάσεων και συμπεριφορών σχετικά με την Ε.Ε. στους συμμετέχοντες μαθητές/τριες, με βάση τη βιωματική κατανόηση: α) των αξιών και των αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και β) της δυνατότητας που παρέχεται στα πλαίσια λειτουργίας της Ε.Ε για ειρηνική & δημιουργική συνύπαρξη μεταξύ των ευρωπαίων πολιτών σε πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα.

Μέθοδος. Χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος του σχεδίου εργασίας (project). Οι μαθητές και οι μαθήτριες ήταν αυτοί που λάμβαναν τις αποφάσεις για το πρόγραμμα με βάση τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά τους: το περιεχόμενο του προγράμματος περιελάμβανε ποικίλες ομαδοσυνεργατικές, βιωματικές, καλλιτεχνικές και κινητικές δράσεις, συναντήσεις και εκπαιδευτικές εκδρομές, καθώς και εκτεταμένη χρήση των Τ.Π.Ε.

Αποτελέσματα. Τα αποτελέσματα του προγράμματος-βάσει των αξιολογήσεων-κρίνονται ιδιαίτερος ενθαρρυντικά και προτρεπτικά για την υλοποίηση παρόμοιων προγραμμάτων.

Σκοποί.

A. Η διαμόρφωση θετικών στάσεων και συμπεριφορών σχετικά με την Ε.Ε., με βάση τη βιωματική κατανόηση και γνώση της ευρωπαϊκής ιδέας και προοπτικής για ανάπτυξη, συνεργασία και ειρηνική συνύπαρξη μεταξύ ανθρώπων με διαφορετικά πολιτιστικά, κοινωνικά χαρακτηριστικά, θρησκεία ή και γλώσσα, σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον όπως είναι η Θράκη.

B. Η γνωριμία, η επικοινωνία και η συνάντηση μεταξύ μαθητών/τριών από διαφορετικά σχολεία του νομού Ξάνθης (ορεινός όγκος, πόλη, κάμπος), ως μελλοντικών ευρωπαίων πολιτών και συμπολιτών, μέσω της διαμόρφωσης κοινής ευρωπαϊκής ταυτότητας.

Γ. Η εμπειρία της συνεργασίας, της ομαδικής λειτουργίας και της δυνατότητας για προσωπική και συλλογική ανάπτυξη βάσει των ευρωπαϊκών αρχών και ιδεών, μακριά από κάθε μορφή διάκρισης ή αποκλεισμού.

Στόχοι

A. Καλλιέργεια κοινωνικών συναισθηματικών και διανοητικών δεξιοτήτων.

B. Ικανοποιητική εκτέλεση σύνθετων αθλητικών/κινητικών δεξιοτήτων και καλλιέργεια φυσικής κατάστασης.

Γ. Η μετάδοση των αξιών του προγράμματος και η εφαρμογή των πρακτικών που πραγματοποιήθηκαν, στη σχολική (διαθεματικά) και εξωσχολική ζωή των μαθητών/τριών. Σύνδεση του προγράμματος με την τοπική κοινωνία.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- ✓ [Multicultural Schools](#)
- ✓ [Teachers4Europe](#)
- ✓ [e-Twinning](#)
- ✓ [Europe Direct Xanthi](#)

Σχολεία υλοποίησης /Συνεργασία: Περιφέρεια Α/θμιας & Β/θμιας Εκπαίδευσης Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης , Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης Ξάνθης

- 8/θ Μειονοτικό Δ.Σ Μύκης, 67100, Ξάνθη

Τηλέφωνο: 2544024406

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: mail@dim-meion-mykis.xan.sch.gr

Ιστοσελίδα: <http://dim-meion-mykis.xan.sch.gr/>

Ιστολόγιο: <http://dimmeionmykis.blogspot.gr/>

- 7ο Δ.Σ Ξάνθης
- Δ.Σ Διομήδειας Ξάνθης

Πρωταγωνιστές

- (54) Πενήντα τέσσερις χριστιανοί/ες και μουσουλμάνοι/ες

μαθητές/τριες:

- Ε' Τάξη, 8/θ Μειονοτικό Δ.Σ Μύκης, Μαθητές/τριες: (24) Είκοσι τέσσερις
- Δ' Τάξη, 7ο Δ.Σ Ξάνθης, Μαθητές/τριες (17) Δεκαεπτά
- Γ' Τάξη Δ.Σ Διομήδειας Ξάνθης, Μαθητές/τριες (13) Δεκατρεις
- Συντελεστές/Συνεργάτες: (6)Χριστιανοί και μουσουλμάνοι εκπαιδευτικοί
- Συνεργαζόμενοι φορείς/πρόσωπα

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης:

- Οκτώβριος 2015 -Απρίλιος 2016
- Εβδομαδιαίες δραστηριότητες (1-3) μιας έως τριών ωρών.
Σύνολο ωρών (42) σαράντα δύο

Μεθοδολογία

Σχέδιο εργασίας: Βιωματική, Διερευνητική, Ανακαλυπτική, Ολική Μάθηση.

- Διερευνητική Μάθηση. Τα παιδιά έπαιρναν τις αποφάσεις, οι εκπαιδευτικοί υποστήριζαν και καθοδηγούσαν για διερεύνηση και ανακάλυψη.
- Συνεργασία/Ομαδικότητα
- Ευελιξία περιεχομένου και μεθόδων διδασκαλίας: Το περιεχόμενο προσαρμοζόταν κατά περίπτωση, αφήνοντας στα παιδιά τον πρώτο λόγο. Οι μέθοδοι διδασκαλίας εναλλάσσονταν: α) καθοδηγούμενη ανακάλυψη, β) συγκλίνουσα εφευρετικότητα, γ) αποκλίνουσα παραγωγικότητα, δ) μη απόκλεισμού.
- Χρήση Τ.Π.Ε: χρησιμοποιήθηκαν ευρέως οι Τ.Π.Ε σε όλες τις φάσεις του προγράμματος σε συνδυασμό με τις υπόλοιπες δράσεις.
- Δημιουργικότητα/Αυτενέργεια
- Διαθεματικότητα: Σύνδεση με τα γνωστικά αντικείμενα: Μεγάλο μέρος των δράσεων υλοποιήθηκε τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική γλώσσα.
- Φυσική Αγωγή

- Γλώσσα
- Ιστορία
- Πληροφορική
- Ξένες Γλώσσες
- Μουσική
- Μελέτη του Περιβάλλοντος
- Εικαστικά
- Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή
- Θεατρική αγωγή

A. Προβληματισμός/Διερεύνηση/Ανάδυση Προβλήματος_(1) διδακτική ώρα:

- Από την υλοποίηση των καινοτόμων προγραμμάτων την προηγούμενη σχολική χρονιά και τη διάχυση των αποτελεσμάτων, διαμορφώθηκε ανάμεσα στα παιδιά όλων των τάξεων μια δυναμική περαιτέρω συνέχισης των δράσεων στην ίδια κατεύθυνση:
- «Θέλω να ξανασυναντηθώ με τους/τις μαθητές/τριες που γνώρισα και έπαιξα μαζί τους πέρυσι»
- «Θέλω να γνωρίσω καινούργιους/ες φίλους/ες από άλλα σχολεία»
- «Θέλω να μάθω περισσότερα και να καταλάβω καλύτερα σχετικά με την Ε.Ε.»

B. Καταιγισμός Ιδεών-Καταγραφή_(1) διδακτική ώρα: Ζωγραφιές, ιδέες και απόψεις για τις θεματικές του προγράμματος.

Γ. Τελικός Σχεδιασμός/Προγραμματισμός/Ενημέρωση γονέων (1) διδακτική ώρα

- Οι μαθητές/τριες αποφάσισαν: βιωματικές/κινητικές/παιγνιώδεις/καλλιτεχνικές/ψηφιακές δράσεις, συναντήσεις, εκδρομές, μεταξύ τους γνωριμία και επικοινωνία, παιχνίδι, φαγητό, αθλητισμός και ξεναγήσεις σε καινούργια μέρη.
- Προγραμματισμός των παράλληλων δράσεων στα συνεργαζόμενα σχολεία.
- Επικοινωνία/συνεργασία/συντονισμός με όλους τους συνεργαζόμενους εκπ/κούς.
- Ενημέρωση γονέων/έντυπη/ενυπόγραφη συγκατάθεση

Δ. Δημιουργία Ομάδων/Ονοματοδοσία_ (1) διδακτική ώρα:

- «Ευρωπαίοι»
- «Ευρωχώρα»
- «Μυκιώτες»
- «Τα 12 αστέρια»
- «Η ευρωπαϊκή παρέα»
- «Η Ένωση των μαθητών»
- «Τα ευρωπαϊκά παιδιά»
- «Γονδολιέρηδες»
- «Ταυρομάχοι»
- «Βίκινγκς»
- “Beatles”

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

1η ΦΑΣΗ: Δραστηριότητες αφόρμησης (3) διδακτικές ώρες: *Μουσικοκινητική δράση*. Έναρξη των εκδηλώσεων [«Νεολαία σε κίνηση»/ “Youth on the move”](#).

Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Ελλάδα. Europe Direct Χανθι: [εναρκτήρια](#). [μουσικοκινητική δράση](#) από τους/τις μαθητές/τριες της Μύκης. Συμμετείχαν μαθητές/τριες από τα περσινά προγράμματα, μαζί με τους μαθητές/τριες της φετινής χρονιάς.

- [Ψηφιακά παιχνίδια](#)
- [Στοχευμένη διαδικτυακή αναζήτηση](#)

2η ΦΑΣΗ: Αρχική αξιολόγηση. Καλλιτεχνικές δραστηριότητες/Κατασκευές. Δράσεις γνωριμίας & επικοινωνίας (6) διδακτικές ώρες.

Αρχική αξιολόγηση

- [Τι γνωρίζαμε αρχικά;](#)
- Έντυπα: [Γνώση](#) και [Φαντασία](#) για την Ε.Ε.

- Συζήτηση: Τι ξέρω, τι θέλω, τι φαντάζομαι για τους/τις καινούργιους/ες μου φίλους/ες
- Καλλιτεχνικές δραστηριότητες/Κατασκευές. Ενωμένοι Ευρωπαίοι Καλλιτέχνες:
- [Ζωγραφιές για την Ε.Ε.](#)
- [Σημαία της Ε.Ε.](#)
- [Μόνιμη έκθεση καλλιτεχνημάτων στους τοίχους της τάξης](#)
- [European Laundry](#)
- [Ας ταξιδέψουμε στην Ευρώπη](#): European Travel Book
- Δράσεις γνωριμίας & επικοινωνίας:

Επιλογή ευρωπαϊκής μασκότ κάθε σχολείου:

- [Γιουροπάκης/Europakis](#) Μύκη
- [Μικρή Παλλού, η πολυταξιδεμένη](#) 7^ο Δ. Σ Ξάνθης
- [Σοφευρούλα](#) Δημοτικό Δ.Σ Διομήδειας

Ανταλλαγές μεταξύ των σχολείων:

- Μασκότ & [δώρων](#)
- «Ταυτοτήτων»: [Σχετικά με εμένα](#) & [About Me](#)

Επικοινωνία

Η ευρωπαϊκή μασκότ κάθε σχολείου, [ταξίδεψε και φιλοξενήθηκε](#) κάθε μέρα και σε ένα διαφορετικό σπίτι, στα σπίτια όλων των μαθητών/τριών των άλλων σχολείων. Η μασκότ καταγράφει καθημερινά την εμπειρία της από τη φιλοξενία, στο [ημερολόγιο](#) που έχει μαζί της.

- [Οι μασκότ επιστρέφουν](#) στα σχολεία τους και περιγράφουν την εμπειρία που έζησαν με τα παιδιά των άλλων σχολείων
- Διαδικτυακή «συνάντηση» μέσω skype: [Μπορούμε να είμαστε μαζί, αρκεί να το θέλουμε...!!!](#)

3^η ΦΑΣΗ: Συλλογή/Επεξεργασία δεδομένων. Παρουσιάσεις από τις ομάδες (4) διδακτικές ώρες:

- [Πάμε να εξερευνήσουμε την Ευρώπη](#)
- [Let's Explore Europe](#)
- [Παρουσίαση των χωρών της Ε.Ε](#)

4^η ΦΑΣΗ: Δημιουργία οπτικοακουστικού υλικού (9) διδακτικές ώρες:

- Εκπαιδευτική ταινία μικρού μήκους: [Ευρώπη: Το Μεγάλο μας Σπίτι](#)
- Ραδιοφωνική εκπομπές στο European School Radio: [Ο Μύθος της Ευρώπης](#)
- Ραδιοφωνική εκπομπή στην αγγλική γλώσσα στο European School Radio: [European Travelers](#)
- Ραδιοφωνικό ηχητικό μήνυμα στο European School Radio: [Μια ευκαιρία για τ' ανθρώπινα δικαιώματα](#)
- Θεατρικό: [Ευρωπαϊκή Ένωση: προσδοκίες & προβλήματα μέσα από τα μάτια των παιδιών](#)
- Τραγούδι για την Ευρωπαϊκή Ένωση: [Η Ελλάδα ξεκινά για την Ευρώπη...!!](#)

5^η ΦΑΣΗ: Εκπαιδευτικές εκδρομές (8) διδακτικές ώρες:

- Στην πόλη της Ξάνθης: στο Europe Direct Xanthi, στην Πολυτεχνική Σχολή του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης και τέλος στο πάρκο του «Λιμνίου»
- Στην πόλη της Κομοτηνής: στο χώρο της Σχολής Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.

Περιεχόμενα εκδρομών:

- [Ξάνθη](#)
- [Κομοτηνή](#)
- Παιχνίδια: [γνωριμίας επικοινωνίας](#) συνεργασίας
- Διαδραστικές παρουσιάσεις

- Βιωματικές/ αθλητικές δράσεις/ ψυχοκινητική/ μουσικοκινητική αγωγή
- Διδακτικές επισκέψεις/ξεναγήσεις
- Φαγητό

6^η ΦΑΣΗ: Δραστηριότητες με χρήση Τ. Π.Ε (5) διδακτικές ώρες:

- Ψηφιακά παιχνίδια/Quiz: δημιουργήθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος:
- Γνωρίζω τους εθνικούς ύμνους των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Οι Εθνικές όψεις των νομισμάτων του Ευρώ
- Διάσημα Ευρωπαϊκά Μνημεία
- Γνωρίζοντας το Ευρώ
- Οι σημαίες των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Πρωτεύουσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Γνωρίζω τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Εκπαιδευτική δράση για τα ανθρώπινα δικαιώματα: ψηφιακή αφίσα, ραδιοφωνικό μήνυμα(mp3)
- Δημιουργία ψηφιακής παρουσίασης του προγράμματος

7^η ΦΑΣΗ: Τελική αξιολόγηση/Συμπεράσματα (3) διδακτικές ώρες:

Ομαδική Αξιολόγηση

- Διαδραστική παρουσίαση των αποτελεσμάτων σε όλη τη σχολική μονάδα
- Ατομική Αξιολόγηση
- Τι μάθαμε;
- Μιλώντας για φίλους!!!
- Αποτελέσματα / Τελική συζήτηση / Συμπεράσματα

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ..

- ✓ Δράσεις εξωστρέφειας/Σύνδεση με την κοινωνία
- ✓ Απολογιστικά στοιχεία
- ✓ Παραδοτέα προϊόντα
- ✓ Ενδεικτική βιβλιογραφία / ηλεκτρονικές πηγές

Τα ανθρώπινα δικαιώματα στο προσκήνιο της Φυσικής Αγωγής, μέσω του δικτυακού τόπου ΝΟΥΣ ΥΓΙΗΣ ΕΝ ΣΩΜΑΤΙ ΥΓΙΕΙ

<http://blogs.sch.gr/nikitpapa>

Παπαπαντελής Νικήτας
Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής
2^ο ΓΕΛ Αλεξ/πολης
e-mail: nikitpapa@yahoo.gr

Η δημιουργία του ιστότοπου (blog) <http://blogs.sch.gr/nikitpapa>, *Νους υγιής εν σώματι υγιεί*, έχει ως στόχο την προβολή και ανάδειξη της σχολικής Φυσικής Αγωγής και ιδιαίτερα των καινοτόμων δράσεων στο πλαίσιο του μαθήματος στην Π/θμια και Δ/θμια Εκπ/ση. Η δημιουργία του συγκεκριμένου blog μέσω του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου, προήλθε μέσα από τη διαθεματική συνεργασία των ειδικοτήτων της Φυσικής Αγωγής και της Πληροφορικής και ειδικότερα την συνδρομή του εκπαιδευτικού κ. Ματανά Κων/νου, ΠΕ19 –Πληροφορικής, του 3^{ου} Γ/σιου Αλεξ/πολης.

Η θεματολογία αναφέρεται στην παρουσίαση καλών πρακτικών και καινοτόμων δράσεων, εργασιών, επιστημονικών άρθρων, συνεντεύξεων, ενημερωτικών εντύπων και διαθεματικών εκπαιδευτικών προσεγγίσεων, στο πλαίσιο του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής και γενικότερων θεμάτων αναφορικά με τη ψυχική και σωματική υγεία του μαθητικού πληθυσμού. Ταυτόχρονα δύνεται η δυνατότητα σε εκπ/κους Φυσικής Αγωγής, να παρουσιάσουν τη δουλειά τους, να εκφράσουν σκέψεις, προσωπικές προτάσεις και προβληματισμού. Επιπλέον, καθηγητές ΑΕΙ (ΣΕΦΑΑ, Ιατρική Σχολή, Χαροκόπιο Πανεπιστήμιο, κ.α), επιστημονικοί φορείς (Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο Αγωγής Υγείας, Καρδιολογική Εταιρεία Ελλάδος, Ιατρικός Σύλλογος Έβρου, κ.α) και επιστήμονες διαφορών ειδικοτήτων, παρουσιάζουν έγκριτες επιστημονικές μελέτες, άρθρα, βιβλία και δράσεις τους.

Παράλληλα υπάρχει μέριμνα για την άμεση διάχυση των θεμάτων που κάθε φορά φιλοξενούνται στο blog, δεδομένου ότι αυτά κοινοποιούνται άμεσα στις σχολικές μονάδες της Δ/νσης Δ..Ε Έβρου και σε ένα πλήθος (450) εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής και άλλων ειδικοτήτων, από την Θράκη και το Πανελλήνιο, σε Συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων, σε επιστημονικούς φορείς και εκπαιδευτικές σελίδες στο διαδίκτυο. Απώτερος στόχος και φιλοδοξία, η ελπίδα ώστε η συγκεκριμένη προσπάθεια να συμβάλλει, έστω στο ελάχιστο, στην αναβάθμιση του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής και γενικότερα στην εκπαιδευτική ευαισθητοποίηση σχετικά με θέματα ψυχικής και σωματικής υγείας του μαθητικού πληθυσμού. Η επισκεψιμότητα του ιστότοπου ανά μήνα παρουσιάζεται στο παρακάτω σχήμα.

Ενδεικτικές αναρτήσεις σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα μέσω του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής

6η Μαρτίου – Πανελλήνια Ημέρα κατά της σχολικής βίας και του εκφοβισμού

Αναρτήθηκε : 7/03/2017, κατηγ. [Σχολική](#) καινοτομία

- ❖ Ελληνικό Τμήμα της Διεθνούς Οργάνωσης Βιβλίων για τη Νεότητα (IBBY) – Κύκλος του Ελληνικού Παιδικού Βιβλίου, μέλος του ίδιου Δικτύου

Η βία στο αθλητισμό και ο ρόλος της εκπαίδευσης – Μια ιδιαίτερη συνέντευξη

Αναρτήθηκε : 9 Φεβρουαρίου 2017. κατηγ. [Άρθρα](#)

- ❖ Ζαϊμάκης Ιωάννης, Καθηγητής Κοινωνιολογίας του Πολιτισμού και των Τοπικών Κοινωνιών στο Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης,

«Θες να παίξουμε;» το νέο εξαιρετικό εκπαιδευτικό βιβλίο του Νίκου Μιχαλόπουλου

Αναρτήθηκε : 15 Ιανουαρίου 2017. κατηγ. [Άρθρα](#)

- ❖ Η βραβευμένη με το Κρατικό Βραβείο Μετάφρασης 1992, και το Βραβείο Ελληνικής Εταιρείας Μεταφραστών Λογοτεχνίας 2003 συγγραφέας και μεταφράστρια Κωστία Κοντολέων κάνει κριτική στο νέο και εξαιρετικό εκπαιδευτικό βιβλίο του Νίκου Μιχαλόπουλου.

Οι μαθητές γνωρίζουν τον Ολυμπισμό και τις αθλητικές αξίες

Αναρτήθηκε : 15 Δεκεμβρίου 2016. κατηγ. [Φυσική Αγωγή](#)

- ❖ Ο καθηγητής Φυσικής Αγωγής και έφορος στίβου του Μ.Γ.Σ. ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΛΕΞ/ΠΟΛΗΣ κ. Πατερόπουλος Κων/νος

Ο Δημοσθένης Μιχαλεντζάκης κοντά στους μαθητές της Αλεξ/πολης

Αναρτήθηκε : 5 Δεκεμβρίου 2016. κατηγ. [Φυσική Αγωγή](#)

- ❖ Ο Δημοσθένης Μιχαλεντζάκης, Παραολυμπιονίκης Κολύμβησης στο 2^ο ΓΕΛ Αλεξ/πολης

Το ΤΕΦΑΑ του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας υποδέχεται τα παιδιά προσφύγων της περιοχής στο Τμήμα! Αναρτήθηκε : 23/11/2016. κατηγ. [Άρθρα](#)

- ❖ Υλοποίηση της δράσης από το Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

ΧΑΜΟΓΕΛΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ εκπαιδευτικό υλικό για τον σχολικό εκφοβισμό

Αναρτήθηκε : 7 Οκτωβρίου 2015 κατηγ. [Άσκηση & Ποιότητα Ζωής](#)

- ❖ Ίδρυμα "ΧΑΜΟΓΕΛΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ"

Εορτασμός διεθνούς ημέρας μη βίας (02 Οκτ 2015)_ο ρόλος του εκπαιδευτικού στο σχολείο

Αναρτήθηκε : 1 Οκτωβρίου 2015 κατηγ. [Άρθρα](#)

- ❖ Ίδρυμα "ΧΑΜΟΓΕΛΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ"

Παρουσίαση στο σχολείο _ Βία και Ρατσισμός στον αθλητισμό
Αναρτήθηκε : **17 Ιουλίου 2015. κατηγ. [Άσκηση & Ποιότητα Ζωής](#)**
❖ Παπαπαντελής Νικήτας , Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής

Εκδήλωση ευαισθητοποίησης μαθητών για θέματα αποδοχής της διαφορετικότητας
Αναρτήθηκε : **15 Ιουλίου 2015. κατηγ. [Άσκηση & Ποιότητα Ζωής](#)**
❖ 1^ο ΕΠΑΛ Αλεξ/πολης.

Προσβασιμότητα ΑΜΕΑ σε αθλητικούς χώρους & εγκαταστάσεις
Αναρτήθηκε : **9 Ιουλίου 2015. κατηγ. [Άσκηση & Ποιότητα Ζωής](#)**
❖ 1^ο ΕΠΑΛ Αλεξ/πολης.

Έρευνα – Αξιολόγηση στάσεων και αντιλήψεων μαθητών σχετικά με θέματα αναπηρίας και αθλητισμού
Αναρτήθηκε : **6 Ιουλίου 2015 κατηγ. [Άσκηση & Ποιότητα Ζωής](#)**
❖ 1^ο ΕΠΑΛ Αλεξ/πολης.

**Τα δικαιώματα των παιδιών να ελευθερωθούν από τα
μορφωτικά τους "σύνορα" μέσα από το μάθημα της
Φυσικής Αγωγής**

**Σμαρώ Μηνά-7^ο ΔΣ Ξάνθης, Φωτεινή Βιτσικάνου-
Διαπολιτισμικό ΔΣ Αλσούπολης, Καλυψώ Ζήκου-15^ο ΔΣ Ξάνθης
email: smaroxanthi@yahoo.gr**

Τα παιδιά είναι παντού και ανέκαθεν τα ίδια, σαν η πιο διαχρονική αξία της ανθρωπότητας, το τμήμα του ανθρώπινου πληθυσμού που ακόμη συγκρατεί μια φυσική αυθεντικότητα, ακατέργαστη από συγκυρίες και εποχές. Η πολυπολιτισμική και ποικιλόμορφη σημερινή κοινωνία έχει ανάγκη από την εφαρμογή εκπαιδευτικών δράσεων υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των παιδιών με σκοπό να δημιουργηθεί ένα παιδοκεντρικό σχολείο και ευσυνείδητοι πολίτες του αύριο. Οι εκπαιδευτικοί, ως διαμορφωτές χαρακτήρα, οφείλουν να ελευθερώσουν τα παιδιά από τα μορφωτικά τους σύνορα και να τους προσφέρουν ένα μη προκατειλημμένο μορφωτικό περιβάλλον συμβάλλοντας έτσι στην κατανόηση και εκτίμηση των διαφορών κουλτούρας μέσα σε μία πλουραλιστική κοινωνία.

Ο αθλητισμός, περισσότερο από κάθε άλλο κοινωνικό οικοδόμημα, παρέχει ευκαιρίες, πρόσβαση σε φυλετικές και εθνικές μειονότητες και αποτελεί παράγοντα-κλειδί για τη διάδοση του αντιρατσιστικού κινήματος, γιατί η διάκριση γίνεται βάση της απόδοσης ανεξαρτήτου χρώματος του δέρματος και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Με βάση όλα αυτά και βιώνοντας την πολυπολιτισμικότητα στην ακριτική Θράκη αποφασίσαμε να «δράσουμε» έχοντας υπόψη ότι στα σχολεία που υπηρετούσαμε είχαν ιδιαιτερότητα και δυναμική για πολιτισμικό εμπλουτισμό και να συνεργαστούμε με ένα αντίστοιχο σχολείο της πρωτεύουσας ώστε να

αναδείξουμε τα ανθρώπινα δικαιώματα των παιδιών μέσα από το μάθημα της Φυσικής Αγωγής.

Σκοπός του προγράμματος ήταν: η προσέγγιση και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η αποδοχή της ιδιαιτερότητας, της ισότητας, της διαφορετικότητας, η δυνατότητα να ελευθερωθούν οι μαθητές-τριες από τα μορφωτικά τους <<σύνορα>> και να βελτιώσουν τις δεξιότητες επικοινωνίας, η γνωριμία και αποδοχή της διαφορετικής πολιτισμικής κληρονομιάς και κουλτούρας, η ανάπτυξη κριτικής σκέψης και υπευθυνότητας.

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε τη σχολική χρονιά 2014-2015 με τη σύμπραξη τριών Δημοτικών Σχολείων με διαφορετικό κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον. Συγκεκριμένα το 7ο Δ.Σ. Ξάνθης με μαθητικό δυναμικό 195 μαθητές –τριες, με 49% χριστιανούς και 51% μουσουλμανόπαιδες. Βρίσκεται στην περιοχή Σαμακώβ. Ιδρύθηκε το 1962 και λειτουργεί σήμερα ως 11/θεσιο Δ.Σ. Το 15ο Δ.Σ. Ξάνθης με Ρομά μαθητές-τριες και καταγωγή από πέντε διαφορετικές φυλές (Τσιρμπαντζή, Μπαλκαντζή, Γκιουμπρετζή, Αρναβούτα, Πεσεβέρ). Μαθητικό δυναμικό 400 εγγεγραμμένοι μαθητές, από τους οποίους οι 230 φοιτούσαν κανονικά. Ιδρύθηκε το 1994 στον οικισμό Δροσερού, δύο χιλιόμετρο από το ΝΑ άκρο της Ξάνθης, στη δυτική όχθη του ποταμού Κόσυνθου. Το Δ.Σ. Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Αλσούπολης, Αττικής, με μαθητικό δυναμικό από διάφορες χώρες του κόσμου (Νιγηρία, Γκάνα, Αίγυπτο, Πακιστάν, Μπαγκλαντές, Κίνα, Ρουμανία, Αργεντινή, ΗΠΑ, Αυστραλία) και βασική γλώσσα εκπαίδευσης τα Αγγλικά. Ένα πολύχρωμο σχολείο παιδιών μεταναστών και προσφύγων που λειτουργεί σαν οικογένεια. Ιδρύθηκε το 1985 αρχικά σαν Σχολείο Απόδημων Ελληνόπουλων και το 1996 μετατράπηκε σε Σχολείο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.

Για την υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος, επιλέχθηκε η ΣΤ τάξη των τριών σχολείων γιατί στην ηλικία αυτή τα παιδιά έχουν ήδη αναπτύξει έναν προσωπικό κώδικα αξιών, κατανοούν τα δικαιώματα και αξιολογούν την ποικιλομορφία στην κουλτούρα. Η συμμετοχή στη δράση ήταν καθολική με 53

μαθητές-τριες (30 αγόρια, 23 κορίτσια) και από τα τρία σχολεία. Συγκεκριμένα το 7^ο ΔΣ Ξάνθης με 17 μαθητές (9 αγόρια, 8 κορίτσια). Το 15^ο ΔΣ Ξάνθης με 17 μαθητές (10 αγόρια, 7 κορίτσια) .Το Διαπολιτισμικό ΔΣ Αλσούπολης Ν. Αττικής με 19 μαθητές (11 αγόρια, 8 κορίτσια).

Στα πλαίσια του προγράμματος πραγματοποιήθηκαν δύο διά ζώσης συναντήσεις του 7^{ου} και 15^{ου} Δ.Σ. Ξάνθης. Στην πρώτη συνάντηση που

πραγματοποιήθηκε στο κλειστό γυμναστήριο της Ασπίδας (ΔΑΚ) Ξάνθης, η διστακτικότητα ήταν εμφανής στα πρόσωπα των μαθητών. Ο κύκλος τη φιλίας, οι κοινές

Εικόνα 1: 1η Συνάντηση 7^{ου}-15^{ου} Δ.Σ ομάδες συνεργασίας, τα μουσικοκινητικά παιχνίδια, η ζωγραφική σε χαρτόνια και το «Kids Athletics»,(εικ.1&2) συνετέλεσαν στην άρση της επιφυλακτικότητας και του αρνητισμού.

Στο χρονικό διάστημα μέχρι την επόμενη συνάντηση, οι μαθητές έγιναν μικροί δημοσιογράφοι και κατέγραψαν από το οικογενειακό περιβάλλον και τους συγγενείς τους τα ήθη τα έθιμα και τις διατροφικές συνήθειες.

Εικόνα 2: 1η Συνάντηση 7^{ου}-15^{ου} Δ.Σ

Στη δεύτερη συνάντηση του 7^{ου} και 15^{ου} Δ.Σ. Ξάνθης, οι μαθητές ήταν πιο

δεκτικοί και χαρούμενοι. Η θεματολογία ήταν ήθη και έθιμα, χοροί, τραγούδια και γευσιγνωσία. Τα παιδιά τραγούδησαν και χόρεψαν μαζί παραδοσιακούς χορούς.

Εικόνα 3: 2η Συνάντηση 7^{ου}-15^{ου} Δ.Σ Αυτοσχεδίασαν χορογραφίες. Παρουσίασαν με ενθουσιασμό τις πληροφορίες που κατέγραψαν για τα ήθη, έθιμα, και τις διατροφικές συνήθειες και αντάλλαξαν συνταγές μαγειρικής και ζαχαροπλαστικής.

Η επαφή του 7^{ου} και 15^{ου} Δ.Σ. με το Διαπολιτισμικό ΔΣ Αλσούπολης Αττικής έγινε με τη βοήθεια της τεχνολογίας, μέσω Skype. Η απόσταση δεν στάθηκε εμπόδιο και οι διαδικτυακές συναντήσεις βοήθησαν στη γνωριμία και την

Εικόνα 5. Διαδικτυακή επικοινωνία 7^{ου} - 15^{ου} Δ.Σ Διαπολιτισμικού Δ.Σ

επικοινωνία των μαθητών. Αναπτύχθηκε μία οικειότητα μεταξύ τους, εξωτερίκευσαν άφοβα τις απορίες τους και έδειξαν ενθουσιασμό για την επικοινωνία (εικ.4).

Παρουσίασαν με χαρά τα παραδοσιακά τους

παιχνίδια, τραγούδησαν μαζί, χόρεψαν μοντέρνους και παραδοσιακούς χορούς, φορώντας τις αντίστοιχες ενδυμασίες. Οι διατροφικές συνήθειες και οι συνταγές από πολλές χώρες του κόσμου συνέβαλαν στη σύνθεση των αποχρώσεων της διαφορετικότητας. Η τελευταία διαδικτυακή συνάντηση έκλεισε με παιδιά και εκπ/κούς να τραγουδούν όλοι μαζί το «Διαφορετικοί». Ένα τραγούδι που ο βασικός στίχος «Γέφυρες χτίζουμε, φράγματα γκρεμίζουμε» μας εξέφραζε απόλυτα (εικ.5).

Εικόνα 4. Τελευταία διαδικτυακή

Για την υλοποίηση των δράσεων υπήρξε άριστη συνεργασία με την Σχολική Σύμβουλο Φ.Α. κα Κωνσταντινίδου Ξανθή, το Δήμο Ξάνθης, τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό, το 4^ο Σώμα Στρατού, τον αθλητικό σύλλογο «ΑΣ Ολυμπιάδα» Κομοτηνής, τους Διευθυντές και Εκπαιδευτικούς των σχολείων.

Για την καταγραφή των απόψεών των μαθητών, στην αρχή και στο τέλος του προγράμματος, δόθηκε ερωτηματολόγιο, που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες της έρευνας σε 5/θμια κλίμακα Likert. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι αυξήθηκε η επιθυμία των μαθητών να συμμετέχουν σε αντίστοιχα προγράμματα και να γνωρίσουν συνομήλικους με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο. Οι μαθητές έδειξαν σεβασμό στο διαφορετικό πολιτισμό και

κουλτούρα και αποδέχθηκαν την ιδιαιτερότητα. Συνειδητοποίησαν ότι στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής όλοι έχουν τα ίδια δικαιώματα και την ίδια αντιμετώπιση. Όλοι μπορούν να ξεπεράσουν την επιφυλακτικότητα για το διαφορετικό και να αποκρούσουν συμπεριφορές περιφρόνησης. Όλοι οφείλουν να σεβαστούν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των άλλων παιδιών γιατί απλά «Όλοι είμαστε διαφορετικοί αλλά ξεχωριστοί και ίσοι».

Ήταν μία πρωτόγνωρη και όμορφη εμπειρία για όλους μας. Μία εμπειρία που μας απέδειξε ότι το μάθημα της Φυσικής Αγωγής λόγω της φύσης του και των στόχων που αντιπροσωπεύει, έχει τη δύναμη να συμβάλλει στην ψυχική και πνευματική καλλιέργεια των μαθητών καθώς και στην αρμονική τους ένταξη μέσα σε μία πολιτισμικά και φυλετικά ποικιλόμορφη κοινωνία. Μπορεί να γίνει η δίοδος μέσα από την οποία μπορούν να εξαλειφθούν στερεότυπες αντιλήψεις και φυλετικές διαφορές ανεξάρτητα από το χρώμα, το φύλο και την θρησκεία. Οι εκπαιδευτικοί επιβάλλεται να αποδεικνύουμε ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν πρέπει μόνο να υπάρχουν αλλά και να εφαρμόζονται στην πράξη. Ο ενθουσιασμός και η ανταπόκριση των μαθητών, μας οδήγησε στην απόφαση να επεκτείνουμε τη δράση σε όλες τις τάξεις των σχολείων καθώς επίσης και την προσθήκη άλλων Δημοτικών Σχολείων με διαφορετικό μαθητικό πληθυσμό.

Βιβλιογραφία

- Βάκαλιος Θ. κ. ά. (1997). Το Πρόβλημα της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης στη Δυτική Θράκη. Αθήνα: Gutenberg
- Γκότοβος, Ε. Αθανάσιος (2002). Εκπαίδευση και Ετερότητα. Ζητήματα διαπολιτισμικής παιδαγωγικής. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Καναβάκης Μ. (2004). Μοντέλα εκπαιδευτικής πολιτικής αντιμετώπισης κοινωνικών-εκπαιδευτικών προβλημάτων στις σύγχρονες κοινωνίες. Επιμορφωτικό υλικό ΥΠΕΠΘ «Ένταξη Τσιγγανόπαιδων στο σχολείο»
- Κούλη Ο., Παπαϊωάννου Α. (2006). Διαπολιτισμική Προσέγγιση στη Φυσική Αγωγή. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό*, 4(2), 168-181.

Ανθρώπινα Δικαιώματα, Bullying και Φυσική Αγωγή
Πιπταροκοίλης Γεώργιος, Εκπαιδευτικός Φυσικής Αγωγής
11^ο Δημοτικού Σχολείου Αγρινίου.

Η εισήγηση αυτή στηρίζεται σε δύο βασικούς πυλώνες. Στις δράσεις που εφαρμόστηκαν κατά την διάρκεια του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής αλλά και στις δραστηριότητες που έγιναν σε διάφορες εκδηλώσεις όπως η Πανελλήνια Ημέρα Σχολικού Αθλητισμού, Πανελλήνια Ημέρα κατά της Βίας, Ολυμπιακή Παιδεία, Καλλιπάτειρα και σε διάφορους διαγωνισμούς.

Η Φυσική Αγωγή μπορεί και θεωρητικά και πρακτικά και βιωματικά να αναπτύξει την εφαρμογή των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Σχολείο αλλά και να περιορίσει την βία.

Στη διάσκεψη της Ουτρέχτης¹ ως σχολική βία ή βία στο σχολείο ορίζεται «η επιβολή της βούλησης ενός μέρους της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε κάποιο άλλο και η πρόκληση ζημιάς ή βλάβης».

Ως σχολικός εκφοβισμός ορίζεται «η βία που ασκείται από και σε βάρος μαθητών του δημοτικού σχολείου, μέχρι την ηλικία των 12 ετών και

¹ Οδηγός διαχείρισης περιστατικών σχολικής βίας και εκφοβισμού, σελ 11.

περιλαμβάνει επανειλημμένες αρνητικές πράξεις βίας...» (Αρτινοπούλου,2001). Τα τρία σκίτσα των μικρών μας φίλων, μας παροτρύνουν να ακολουθήσουμε την φιλία και να απορρίψουμε την βία. Στο πρώτο σκίτσο η βία απορρίπτεται και προτείνεται η φιλία ,στο δεύτερο η μαθήτριά μας υπενθυμίζει ότι χωρίς βία η ζωή είναι χαρά για όλους, και για αυτό η τρίτη μαθήτριά λέει όχι στη βία και διακηρύσσει με το δικό της τρόπο την Ειρήνη. Ρωτάμε λοιπόν, τι είναι η βία τελικά, η βία είναι μαγκιά; (σκίτσο 4). Με έναν πολύ απλό τρόπο τα σκίτσα μας βάζουν στο νόημα του τι ακριβώς είναι η βία για να μπορέσουμε να την αντιμετωπίσουμε.

Οι μορφές της βίας που έχουμε ακούσει όλοι είναι: η λεκτική, η σωματική, η ψυχολογική, η συναισθηματική, η σεξουαλική και οι βανδαλισμοί. Τα μέσα που χρησιμοποιούνται για να εφαρμοστεί η βία είναι η σωματική δύναμη, η λεκτική επίθεση και η ηλεκτρονική απειλή.² Στο σχολείο η πρώτη δουλειά που πρέπει να κάνουμε είναι να μπορέσουμε να δούμε, να αναγνωρίσουμε ένα παιδί που έχει δεχτεί βία κυρίως στο σχολείο. Σε περίπτωση που τα σημάδια της βίας είναι πολύ έντονα άσχετα αν δεν προέρχονται από το χώρο του σχολείου θα πρέπει να κάνουμε ότι είναι δυνατό για να μας εμπιστευτεί ο μαθητής και να κινηθούμε ανάλογα.

Τα σημάδια κακοποίησης που μπορούμε να δούμε σε ένα παιδί είναι:

- συχνότητα χτυπημάτων (εκδορές, μελανιές, χτυπήματα σε διάφορα μέρη του σώματος)
- ψυχολογικές μεταπτώσεις
- συναισθηματική αλλαγή
- ντροπή

² Οδηγός διαχείρισης περιστατικών σχολικής βίας και εκφοβισμού, σελ 11.

- φόβο
- ενοχή
- αλλαγή συνηθειών και άρνηση δράσεων όπως
 1. άρνηση να πάει σχολείο
 2. ξαφνική και ανεξήγητη πτώση στα μαθήματα
 3. γενική ή μερική ασυνέπεια
 4. έντονος προβληματισμός
 5. αποφυγή συζήτησης για σχολείο και γενικά για λεπτομερή αναφορά γεγονότων³

Το Cyber Bullying είναι μια ξενόφερτη μόδα εκφοβισμού που αφορά στον εκφοβισμό ή στην παρενόχληση του «θύματος» με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, όπως είναι το διαδίκτυο, το κινητό τηλέφωνο, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που σκοπό έχει να εκβιάσει τον μαθητή, να τον εξευτελίσει και μερικές φορές να τον οδηγήσει στην αυτοκτονία³.

Τα χαρακτηριστικά του ηλεκτρονικού εκφοβισμού είναι:

- πολλές ώρες στα ηλεκτρονικά μέσα
- ξενύχτι
- αργό πρωινό ξύπνημα
- αλλαγή συμπεριφοράς
- κλείσιμο στο δωμάτιο
- αποφυγή φανερής χρήσης ηλεκτρονικού υπολογιστή
- περίεργες ερωτήσεις σχετικά με το διαδίκτυο

Ένα πολύ σημαντικό πράγμα είναι η πρόληψη και η αντιμετώπιση γενικά στο σχολείο αλλά και στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής. Πως μπορούμε εμείς να κινηθούμε μέσα στο σχολείο; Κάποια απλά πράγματα είναι εύκολο να γίνουν

³ Γρηγοριάδου Κων/να, Το φαινόμενο της βίας στο ελληνικό σχολείο.

και να αντιμετωπιστεί πραγματικά το πρόβλημα. Αυτά κατά την προσωπική μου άποψη είναι :

- έγκαιρη διάγνωση του προβλήματος
- ψύχραιμη αντιμετώπιση
- προσέγγιση του παιδιού και συζήτηση μαζί του
- ενθάρρυνση και διαβεβαίωση για την ασφάλεια του μαθητή
- απόκτηση εμπιστοσύνης του μαθητή από και προς τον γονέα
- τόνωση αυτοπεποίθησης, αυτοεκτίμησης
- συνεργασία με το σχολείο

Η προσωπική μου άποψη για τη θέση του σχολείου γενικά αλλά ειδικά του εκπαιδευτικού Φυσικής Αγωγής -μέσω των πολλών δραστηριοτήτων και των παιχνιδιών που μπορεί να εφαρμόσει με το μάθημα της Φυσικής Αγωγής- προς τον μαθητή/τρια με την επιθετική συμπεριφορά θα πρέπει να είναι:

- να του δοθούν αρμοδιότητες
- να επιβραβεύεται για τα θετικά του στοιχεία και τις επιτυχίες του
- να επισημαίνεται η σημαντικότητά του ως προσωπικότητα

Η θέση του σχολείου τώρα προς τον μαθητή/τρια που δέχεται την βία:

- θα πρέπει να αποκτήσουμε την εμπιστοσύνη του μαθητή έτσι ώστε να μπορεί να μας μιλήσει
- θα πρέπει να στηριχτεί ο μαθητής συναισθηματικά
- να καλλιεργηθούν φιλικές σχέσεις με τα άλλα παιδιά μέσω των παιχνιδιών

Η θέση σχολείο ως προς τα υπόλοιπα παιδιά:

- θα πρέπει να τονιστεί το πόσο σημαντικό είναι να υπάρχει αποκατάσταση της αλήθειας
- να υπάρχει προσέγγιση του μαθητή με επιθετική συμπεριφορά
- είναι πολύ σημαντικό να υπάρχει βοήθεια προς τον μαθητή που δέχεται επιθετική συμπεριφορά

Είναι σημαντικό για να μπορέσουμε να προσεγγίσουμε τον επιθετικό μαθητή να εντοπίσουμε τα αίτια της συμπεριφοράς τα οποία μπορεί να είναι παραμέληση σπιτιού, επιρροή άλλων μαθητών, αύξηση δύναμης από εκφοβισμό που πιθανόν να έχει δεχτεί, βίωμα στο παρελθόν επιθετικής συμπεριφοράς, προβολή λαθεμένων προτύπων από ΜΜΕ και ψυχολογικά προβλήματα. Ο εντοπισμός των αιτιών σε συνεργασία με τον γονέα, το σχολείο και την

ψυχολογική υποστήριξη μπορούν να συμβάλλουν στην λύση του προβλήματος.

Ένα σημαντικό πρόβλημα είναι ότι οι παρατηρητές δεν είναι αθώοι και δεν πρέπει να φοβούνται ούτε να απομακρύνονται από τον στόχο τους που είναι να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της βίας.

Είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουν τα παιδιά τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα τους σαν παιδιά. Οι ανασταλτικοί παράγοντες ανθρωπίνων δικαιωμάτων μπορεί να είναι:

- παράδοση – προκαταλήψεις – στερεότυπα
- Θρησκευτικές προκαταλήψεις
- Ανοχή στην δήθεν διαφορετικότητα(κυρίως επίκληση φυλής,)
- Άνιση εφαρμογή των νόμων, σχολική διαρροή
- Ανισορροπία συντάγματος και εφαρμογής των νόμων και διάφορες χώρες
- η εκμετάλλευση και η αισχροκέρδεια

Οι φορείς και τα μέσα υπεράσπισης και προώθησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι:

- Οικογένεια
- Διεθνής Οργανισμοί
- Ανθρωπιστικές Οργανώσεις
- Ανεξάρτητες Αρχές

- Ολυμπιακό και Αθλητικό Κίνημα
- Ισχυρές προσωπικότητες
- Εκατομμύρια ανώνυμων και ασυμβίβαστων ανθρώπων

Η Φυσική Αγωγή προσφέρει, μέσω διαφόρων κυρίως βιωματικών τρόπων, δυνατότητες για την αντιμετώπιση της βίας και την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτά τα μέσα είναι:

- Το παιχνίδι
- Τα βιβλία Φυσικής Αγωγής
- Εφαρμογή διαφόρων προγραμμάτων
- Βιωματικές δράσεις σε παγκόσμιες και πανελλήνιες ημέρες με ανάλογο περιεχόμενο
- Δράσεις σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς άλλων ειδικοτήτων
- Οι αρχές του Ολυμπιακού κινήματος
- Αθλητικές προσωπικότητες υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Παραδείγματα παιχνιδιών για βία

Οι μορφές των παιχνιδιών δεν προωθούν το πνεύμα του ανταγωνισμού μεταξύ των παικτών. Αντίπαλος των παιδιών και των ομάδων τους είναι κάτι διαφορετικό όπως π.χ. ο χρόνος ή η σωστή εκτέλεση χωρίς κατάταξη. Τέτοιο παιχνίδια είναι το παρακάτω:

Νικώ τον χρόνο

Στο παιχνίδι αυτό έχουμε δύο ομάδες και ζητάμε από τα παιδιά να σχηματίσουν την γραμμή τους όπως όταν ξεκινάει το μάθημα. Νικητής είναι όποια ομάδα καταφέρει να φτιάξει την γραμμή της μέχρι να μετρήσουν έως το δέκα. Σταδιακά κατεβάζουμε το μέτρημα στο 8, στο 6 και νικά η ομάδα που θα είναι εντός των χρονικών ορίων ανεξάρτητα αν σχημάτισε την ομάδα πρώτη ή δεύτερη. Εδώ δηλαδή τα παιδιά προσπαθούν να νικήσουν τον χρόνο και όχι να ξεπεράσουν τους συμμαθητές/τριες τους.

Παραδείγματα παιχνιδιών για τα ανθρώπινα δικαιώματα

1.Καταπιεστές

Τρία με τέσσερα παιδιά κυνηγούν τα υπόλοιπα παιδιά του τμήματος. Όταν κάποιο παιδί θέλει να μην πιαστεί από τον καταπιεστή φωνάζει το όνομα ενός Διεθνή Οργανισμού μένοντας ακίνητο. Για να ελευθερωθεί από αυτή την θέση ένα παιδί άλλο πρέπει να το ακουμπήσει λέγοντας την λέξη «Δικαίωμα».

Παραλλαγή παιχνιδιού:

Αντί για την λέξη δικαίωμα μπορεί το παιδί να αναφέρει το όνομα ενός Δικαιώματος π.χ. ελευθερία, υγεία, σε απλή μορφή όπως το αντιλαμβάνεται το παιδί. Στο τέλος συζητάμε για τα δικαιώματα που αναφέρθηκαν.

2.Υπερασπιστές

Στην αυλή τοποθετούμε πέντε στεφάνια που κάθε ένα συμβολίζει έναν Οργανισμό που υπερασπίζεται τα δικαιώματα του παιδιού και των ανθρώπων. Όταν οι τέσσερις μαθητές προσπαθούν να πιάσουν τα άλλα παιδιά αυτά βρίσκουν καταφύγιο στα στεφάνια - σύμβολα. Για να φύγει ένα παιδί

από το στεφάνι πρέπει να το ακουμπήσει ένα άλλο και να φωνάξει το όνομα του Οργανισμού (Υπερασπιστή).

Σκοπός των παρακάτω παιχνιδιών είναι τα παιδιά να μην απορρίπτουν κανένα συμμαθητή τους. Πολλές φορές στο σχολείο παιδιά αρνούνται να πιαστούν με συμμαθητές τους για διάφορου λόγους. Τα παιχνίδια αυτά βοηθούν στην εξοικείωση των παιδιών μεταξύ τους.

ΑΛΥΣΙΔΑ ΦΙΛΙΑΣ

Ένα ζευγάρι παιδιών κυνηγά τα υπόλοιπα παιδιά και όποιο παιδί ακουμπήσουν αυτό πιάνεται μαζί τους και τρέχουν όλα μαζί να ακουμπήσουν και άλλα παιδιά. Έτσι η αλυσίδα της φιλίας μεγαλώνει συνέχεια. Το παιχνίδι τελειώνει όταν όλα τα παιδιά μπουν στην αλυσίδα της φιλίας.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ (ΑΓΑΛΜΑΤΑ)

Τα παιδιά τρέχουν ελεύθερα στο χώρο ,και με το σφύριγμα του εκπαιδευτικού Φυσικής Αγωγής σταματούν αρχικά δύο μαζί ,μετά τρία, τέσσερα η και πέντε ,κλπ. Ζητάμε κάθε φορά από τα παιδιά να σχηματίσουν μια παράσταση ,μια εικόνα, μια κίνηση. Σκοπός μας είναι να συνεργαστούν τα παιδιά μεταξύ τους.

ΠΙΑΝΟΜΑΙ ΚΑΙ ΣΩΖΟΜΑΙ

Δύο παιδιά κυνηγούν τα υπόλοιπα ,αυτά για να μην πιαστούν πρέπει να πιάσουν από το χέρι κάθε φορά και έναν άλλον συμμαθητή τους.

Το τελευταίο σκίτσο δείχνει πως τα παιδιά φαντάζονται την ζωή τους όταν υπάρχει βία και χωρίς να υπάρχει βία. Στο αριστερό σκίτσο το κορίτσι είναι λυπημένο και όλα του φαίνονται συννεφιασμένα και φθινοπωρινά. Παρατηρούμε τα δάκρυα της βροχής, τα σύννεφα ,το φθινοπωρινό τοπίο με το δέντρο που δεν έχει φύλλα. Στο δεξιό σκίτσο όλα είναι πιο χαρούμενα σε ανοιξιάτικο φόντο. Έχουν ανθίσει περισσότερα λουλούδια το δέντρο είναι ανθισμένο, ο ήλιος λάμπει. Αξιοσημείωτο επίσης είναι ότι ενώ το παιδί χρησιμοποιεί χαρούμενα και παρόμοια χρώματα και στις δύο εικόνες καταφέρει με εντυπωσιακό τρόπο να δείξει την διαφορετική ψυχολογία του παιδιού που έχει δεχτεί τη βία και τη κατάσταση του παιδιού που δεν έχει δεχτεί. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι

η σταθερότητα των χρωμάτων που παραμένουν χαρούμενα αποδεικνύουν τη εσωτερική παιδικότητα που παραμένει πάντα χαρούμενη και χαρακτηρίζει τα παιδιά σε αυτή την (ηλικία). Ας ελπίσουμε το σκίτσο αυτό να δώσει ώθηση και τη δυνατότητα σε όλα τα παιδιά του κόσμου να ζήσουν χωρίς βία.

Βιβλιογραφία

Αρτινοπούλου, Β. (2001). *Βία στο σχολείο*. Εκδόσεις Μεταίχμιο

Γρηγοριάδου Κ. (2014). *Το φαινόμενο της σχολικής βίας*. Ανάρτηση στο Διαδίκτυο

Stop bullying, *Οδηγός διαχείρισης περιστατικών σχολικής βίας και εκφοβισμού* (2015). Κέντρο ευρωπαϊκού συνταγματικού δικαίου. Αθήνα.

Η βία στο σχολικό περιβάλλον(2014). Έρευνα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Πάτρα.

Βιωματικές Δράσεις Δημοτικών Σχολείων Έδεσσας

Φανιόπουλος Χριστόδουλος Σχ. Σύμβουλος ΠΕ70 Πέλλας

fanlaki2@otenet.gr

Κουρσαράκος Δημήτριος Σχ. Σύμβουλος ΠΕ11 Πέλλας

kursarakos@sch.gr

Εισαγωγή

Οι Σχολικοί Σύμβουλοι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πέλλας Φανιόπουλος Χριστόδουλος και Φυσικής Αγωγής Πέλλας Κουρσαράκος Γ. Δημήτριος, σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς ΠΕ11, τους εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων και τους Διευθυντές των σχολείων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της πόλης της Έδεσσας, πραγματοποίησαν βιωματικές δράσεις για τους μαθητές/τριες των παραπάνω σχολείων με την ευκαιρία του εορτασμού της Ολυμπιακής ημέρας (6^η Απριλίου κάθε έτους).

Κύριος στόχος και σκοπός των δράσεων αυτών ήταν η μύηση και γνωριμία των μαθητών με έννοιες όπως Αρχαίοι Ολυμπιακοί Αγώνες, Παραολυμπιακοί Αγώνες. Δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή και η προσέγγιση των εννοιών αυτών να γίνουν με την ενεργό εμπλοκή των μαθητών/τριών, στην διαδικασία ολοκλήρωσης τους, με την αναζήτηση της γνώσης, να γίνεται με τους μαθητές/τριες σε ενεργό και όχι παθητικό ρόλο. Ταυτόχρονα τις δράσεις αυτές αναδείχτηκε η διάθεση όλων των εκπαιδευτικών των σχολείων, των Διευθυντών τους και ιδιαίτερος των εκπαιδευτικών ΠΕ11 των σχολείων.

Με τον τρόπο αυτό τα σχολεία της πόλης της Έδεσσας μεταβλήθηκαν, για όσο διάστημα διαρκούσαν οι δραστηριότητες και δράσεις των δύο προγραμμάτων, σε κοινότητες μάθησης όπου μαθητές και εκπαιδευτικοί συνεισέφεραν στον κοινό σκοπό και στόχο, επιβεβαιώνοντας ότι πολλές φορές «η διαδικασία είναι σημαντικότερη του στόχου». Οι μαθητές και οι μαθήτριες συνεργάστηκαν μεταξύ τους σε ομάδες εργασίας κάτω από τη διακριτική

καθοδήγηση των εκπαιδευτικών ΠΕ11 και των υπολοίπων εκπαιδευτικών των σχολείων τους.

Παρακάτω παρουσιάζονται συνοπτικά τα δύο προγράμματα

Α' Αναπαράσταση των Αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων (Σχολικό έτος 2015-2016)

Σκοπός της δράσης

- Η συνεργατική συμμετοχή του μαθητικού δυναμικού των Δημοτικών σχολείων της Έδεσσας σε κοινές δράσεις.
- Γνωριμία των μαθητών των Δημοτικών Σχολείων με τους Αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες
- Βιωματική προσέγγιση των Αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων.

Σχολεία και Τάξεις που συμμετείχαν

Συμμετείχαν οι μαθητές/τριες της Ε' και ΣΤ' τάξης όλων των Δημοτικών σχολείων της Έδεσσας.

Παράλληλες δράσεις

Πριν από την κεντρική εκδήλωση και για διάστημα περίπου δύο μηνών οι μαθητές στα σχολεία τους και σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς Φ.Α., αλλά και των άλλων ειδικοτήτων, πραγματοποίησαν δραστηριότητες μέσα στην σχολική μονάδα, οι οποίες είχαν σαν σκοπό να φέρουν σε επαφή τα παιδιά με το εξεταζόμενο θέμα.

Οι μαθητές/τριες αναζήτησαν στο διαδίκτυο και συνέλεξαν πληροφορίες για τους Αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες στα πλαίσια του μαθήματος της Ιστορίας. Εντόπισαν και σημείωσαν στον χάρτη τις πόλεις-κράτη, που συμμετείχαν στους αγώνες (μάθημα Γεωγραφίας). Φιλοτέχνησαν παραστάσεις με θέματα από τους Αρχαίους αγώνες στα πλαίσια του μαθήματος των Εικαστικών. Οι μαθητές/τριες έμαθαν τον Ολυμπιακό Ύμνο και τον τραγούδησαν στα πλαίσια του μαθήματος της Μουσικής.

Χρησιμοποιήθηκε η **Ύσπλιγξ** για τις ανάγκες των δορμικών αγωνισμάτων. Την **Ύσπλιγκα** έχει κατασκευάσει ο εκπαιδευτικός Φ.Α. Γιώργος Ράπτης του 6^{ου} Δ. Σχολείου Έδεσσας (σήμερα Διευθυντής του Δημοτικού σχολείου Αψάλου, Αλμωπίας).

Μεθοδολογία υλοποίησης

- ❑ Για την υλοποίηση της δράσης, πραγματοποιήθηκε συνάντηση των εκπαιδευτικών ΠΕ11 των σχολείων, ύστερα από πρόσκληση των Σχολικών Συμβούλων Κουρσαράκου Δημητρίου και Φανιόπουλου Χριστόδουλου.
- ❑ Στην συνάντηση αυτή κάθε σχολείο ανέλαβε να αναπαραστήσει κάποιο από τα αγωνίσματα των Αρχαίων ολυμπιακών Αγώνων, καθώς επίσης και τις τελετές έναρξης και λήξης των Αγώνων.
- ❑ Οι Σύλλογοι Διδασκόντων σε συνεργασία με τους Συλλόγους Γονέων έφτιαξαν τις στολές των μαθητών/τριών και βρήκαν τα υλικά που ήταν αναγκαία για την εκδήλωση (δάδα Ολυμπιακών αγώνων, βωμός κ.λ.π.).
- ❑ Υπήρχε πολύ συχνή επαφή και συνεργασία των εκπαιδευτικών ΠΕ11 μεταξύ τους αλλά και με τους Σχολικούς Συμβούλους.

Υλοποίηση προγράμματος

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε την σχολική περίοδο 2015-2016. Η κεντρική εκδήλωση του προγράμματος πραγματοποιήθηκε στο Δημοτικό Στάδιο Έδεσσας στις 6 Μαΐου 2016.

Την εκδήλωση παρακολούθησαν όλες οι τάξεις των Δημοτικών σχολείων και το Δημοτικό σχολείο Ειδικής Αγωγής της πόλης. Η εκδήλωση ήταν ανοικτή για το κοινό και την παρακολούθησαν πολλοί θεατές και γονείς των μαθητών/τριών. Εκεί παρουσιάστηκαν: το άναμμα της φλόγας στην Ολυμπία, η αφή της στο στάδιο των αγώνων, το κόψιμο κλαδιού ελιάς από αμφιθαλή παιδιά,

η τελετή έναρξης με παρέλαση Αθλητών και Ελλανοδικών, ο όρκος των Αθλητών και των Ελλανοδικών.

Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν τα εξής αγωνίσματα: Δρόμος Σταδίου, Οπλίτης Δρόμος, Άλμα, Ακόντιο, Ιπποδρομία, Πάλη, Παγκράτιο. Τέλος ο κήρυκας ανήγγειλε τους νικητές, οι οποίοι στεφανώθηκαν με τον κότινο και ακολούθησε η τελετή λήξης των αγώνων από το σχολείο που την είχε αναλάβει.

Συντελεστές της εκδήλωσης

Είναι χαρακτηριστικό, ότι την εκδήλωση αγκάλιασαν από ξεκίνημά της, οι εκπαιδευτικοί των σχολείων, καθώς και οι Διευθυντές, διευκολύνοντας και προσαρμόζοντας των Ωρολόγιο πρόγραμμα των σχολείων, για την πραγματοποίηση των δράσεων.Οι Διευθυντές και εκπαιδευτικοί ΠΕ11 των Δημοτικών σχολείων της Έδεσσας, που συμμετείχαν στο πρόγραμμα ήταν:

Δημοτικό σχολείο	Διευθυντής	Εκπαιδευτικός ΠΕ11
1^ο Δημ. Έδεσσας	Χουιαρίδου Σοφία	Τζώτζης Πέτρος-Δημητριάδου Σμαρώ
2^ο Δημ. Έδεσσας	Τριανταφυλλίδου Άννα	Ανθόπουλος Σάββας
3^ο Δημ. Έδεσσας	Πέτλης Βασίλειος	Βαμβακίδης Πλούταρχος
4^ο Δημ. Έδεσσας	Κυριακόπουλος Δημήτριος	Κυριακόπουλος Δημήτριος
5^ο Δημ. Έδεσσας	Τέλλιος Χριστόφορος	Χουιαρίδης Κώστας
6^ο Δημ. Έδεσσας	Διαμαντίδης Αγαθάγγελος	Μπουζμπούρη Κωνσταντίνα
7^ο Δημ. Έδεσσας	Χατζηδημητρίου Αβραάμ	Λυμπάρης Ευάγγελος
8^ο Δημ. Έδεσσας	Δελημπανίδου Γεωργία	Κίτσου Ελένη - Σιώνης Γρηγόριος
9^ο Δημ. Έδεσσας	Μπούζουρα Μαρία	Κούκος Χρήστος

Το βίντεο της εκδήλωσης

- ❑ [Αναπαράσταση Αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων, από τα Δημοτικά σχολεία της Έδεσσας. \(Τετάρτη 6 Μαΐου 2016\).](#)

Β' Αναπαράσταση των Παραολυμπιακών αγώνων

Διευθυντές και εκπαιδευτικοί ΠΕ11 των Δημοτικών σχολείων της Έδεσσας Δημοτικό Στάδιο Έδεσσας 6 Μαΐου 2016

Στόχος της δράσης

- ❑ Η συνεργατική συμμετοχή του μαθητικού δυναμικού των Δημοτικών σχολείων της Έδεσσας σε κοινές δράσεις, μαζί με τους μαθητές του Ειδικού σχολείου.
- ❑ Γνωριμία των μαθητών των Δημοτικών Σχολείων με τους Παραολυμπιακούς Αγώνες
- ❑ Βιωματική προσέγγιση των Παραολυμπιακών Αγώνων από τους μαθητές των ΔΣ γενικής αγωγής και ενεργοποίηση της ενσυναίσθησης για τα άτομα με αναπηρίες. Η καλλιέργεια πνεύματος συνύπαρξης και

αλληλοαποδοχής των ατόμων με ιδιαιτερότητες, από τους συνομηλίκους τους της Γενικής Αγωγής.

Σχολεία και τάξεις που συμμετείχαν

- ❑ Συμμετείχαν οι μαθητές/τριες της Ε' και ΣΤ' τάξης όλων των Δημοτικών σχολείων της Έδεσσας και οι μαθητές του Ειδικού Δημοτικού σχολείου.

Μεθοδολογία υλοποίησης

- ❑ Πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις των εκπαιδευτικών ΠΕ11 των σχολείων, ύστερα από πρόσκληση των Σχολικών Συμβούλων Κουρσαράκου Δημητρίου και Φανιόπουλου Χριστόδουλου.
- ❑ Στην συνάντηση αυτή κάθε σχολείο ανέλαβε να αναπαραστήσει κάποιο από τα αγωνίσματα των Παραολυμπιακών Αγώνων, καθώς επίσης και τις τελετές έναρξης και λήξης των Αγώνων.
- ❑ Οι Σύλλογοι Διδασκόντων σε συνεργασία με τους Συλλόγους Γονέων έφτιαξαν τις στολές των μαθητών/τριών και βρήκαν τα υλικά που ήταν αναγκαία για την εκδήλωση(δάδα Ολυμπιακών αγώνων, βωμός κ.λ.π.).
- ❑ Υπήρχε πολύ συχνή επαφή και συνεργασία των εκπαιδευτικών ΠΕ11 μεταξύ τους, αλλά και με τους Σχολικούς Συμβούλους.

Υλοποίηση προγράμματος

- ❑ Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε την σχολική περίοδο 2016-2017.
- ❑ Η πρώτη εκδήλωση (Αφή της φλόγας)του προγράμματος πραγματοποιήθηκε στο πάρκο των Μικρών Καταρρακτών της Έδεσσας στις 8 Μαΐου 2017. Εκεί προσήλθαν τα παιδιά- αθλητές από κάθε σχολείο της Έδεσσας έχοντας μαζί τους τη δάδα τους. Στο τέλος ήρθαν τα παιδιά του Ειδικού Σχολείου και ένας μαθητής άναψε το βωμό που είχε στηθεί. Κατόπιν το κάθε σχολείο με εκπρόσωπό του παρέλαβε τη φλόγα και ξεκίνησαν όλοι μαζί η κάθε ομάδα για το σχολείο της διαφημίζοντας με τον τρόπο αυτό την αναπαράσταση των Παραολυμπιακών Αγώνων σε λίγες μέρες στο κλειστό Γυμναστήριο της πόλης.

- Η κεντρική εκδήλωση του προγράμματος πραγματοποιήθηκε στο Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Έδεσσας στις 12 Μαΐου 2017. Εκεί η αφή της φλόγας και το άναμμα του βωμού έγινε από το Ειδικό Δημοτικό Σχολείο, το οποίο συμμετείχε στην τελετή έναρξης μαζί με το Δημοτικό γενικής Αγωγής με το οποίο συναυλίζεται. Ακολούθησαν αναπαραστάσεις αθλημάτων και αγωνισμάτων από τα υπόλοιπα σχολεία γενικής αγωγής.

Μπάσκετ με αμαξίδιο,
βόλλεϋ καθιστών,
ποδόσφαιρο τυφλών,
μπότσια,
επιτραπέζια αντισφαίριση με αμαξίδιο,
άρση βαρών ατόμων με αναπηρία στα κάτω άκρα,
ρίψη σφαίρας από αμαξίδιο,
άλμα εις ύψος με πρόσθετο μέλος,
άλμα εις ύψος τυφλών,
άλμα εις μήκος τυφλών, δρόμος ταχύτητας τυφλών με βοηθό,
5Χ5 τυφλών.

- ❑ Την εκδήλωση παρακολούθησαν η Γ' και Δ' τάξη των Δημοτικών σχολείων της πόλης της Έδεσσας, καθώς και το Δημοτικό σχολείο Ειδικής Αγωγής.
- ❑ Η εκδήλωση ήταν ανοικτή για το κοινό και την παρακολούθησαν πολλοί γονείς και θεατές.

Συντελεστές της εκδήλωσης

Οι Διευθυντές και εκπαιδευτικοί ΠΕ11 των Δημοτικών σχολείων της Έδεσσας.

Δημοτικό σχολείο	Διευθυντής	Εκπαιδευτικός ΠΕ11
1 ^ο Δημ. Έδεσσας	Χουιαρίδου Σοφία	Τζωτζής Πέτρος
2 ^ο Δημ. Έδεσσας	Τριανταφυλλίδου Άννα	Ανθόπουλος Σάββας
3 ^ο Δημ. Έδεσσας	Πέτλης Βασίλειος	Βαμβακίδης Πλούταρχος
4 ^ο Δημ. Έδεσσας	Κυριακόπουλος Δημήτριος	Κυριακόπουλος Δημήτριος
5 ^ο Δημ. Έδεσσας	Τέλλιος Χριστόφορος	Χουιαρίδης Κώστας
6 ^ο Δημ. Έδεσσας	Διαμαντίδης Αγαθάγγελος	Κίτσου Ελένη
7 ^ο Δημ. Έδεσσας	Χατζηδημητρίου Αβραάμ	Λυμπάρης Ευάγγελος
8 ^ο Δημ. Έδεσσας	Δελημπανίδου Γεωργία	Σιώνης Γρηγόριος- Κίτσου Ελένη
9 ^ο Δημ. Έδεσσας Ειδικό Δημ. Έδεσσας	Μπούζουρα Μαρία Σιβένας Ιωάννης	Κούκος Χρήστος Μπουζάνα Ευαγγελία

Συμπεράσματα – Συζήτηση

Οι βιωματικές δράσεις σημείωσαν επιτυχία. Επιτεύχθηκε η εμπλοκή των μαθητών στις δράσεις, γνώρισαν τους Αρχαίους Ολυμπιακούς Αγώνες και τους Παραολυμπιακούς Αγώνες. Οι μαθητές μυήθηκαν σε έννοιες και ιδέες όπως Ολυμπιακό Πνεύμα, Εκεχειρία, Συμμετοχή, Συνύπαρξη και άλλες.

Πέρασαν στη βιωματική προσπάθεια αναζήτησης και προσέγγισης της γνώσης, ενώ παράλληλα δημιουργήθηκε και εκπαιδευτικό μετρήσιμο υλικό (video των εκδηλώσεων, ομιλίες, σκίτσα, ζωγραφιές κ.λ.π.).

Υπήρξε συνεργατική συμμετοχή του μαθητικού δυναμικού των Δημοτικών σχολείων της Έδεσσας σε κοινές δράσεις, μαζί με τους μαθητές του Ειδικού σχολείου. Αυτό είχε ως συνέπεια για τους μαθητές των ΔΣ γενικής αγωγής, την

ενεργοποίηση της ενσυναίσθησης για τα άτομα με αναπηρίες. Τέλος είχαμε καλλιέργεια πνεύματος συνύπαρξης και αλληλοαποδοχής των ατόμων με ιδιαιτερότητες, από τους συνομηλίκους τους της Γενικής Αγωγής και κατά κοινή ομολογία (γονέων και εκπαιδευτών) ευχαρίστηση και εκπαίδευση για τα παιδιά της Ειδικής Αγωγής.

Αξιοποίηση των παραμυθιών με τη Θεωρία της Πολλαπλής Νοημοσύνης

Μάγκου Α.¹, Ρόκκα Σ.², Μαυρίδης Γ.²

¹ Δημ. Σχ. Αρδασσας-Ασβεστόπετρας

² Σ.Ε.Φ.Α.Α./Δ.Π.Θ.

E-mail: maggounat@gmail.com

Σκοπός της εργασίας ήταν να διερευνηθεί εάν μπορεί να αξιοποιηθεί ένα παραμύθι με τη Θεωρία της Πολλαπλής-Συναισθηματικής Νοημοσύνης σε μαθητές/τριες Δημοτικού, να αυξηθεί η παρακίνηση, το ενδιαφέρον, η ευχαρίστηση και η προσπάθειά τους στα μαθήματα του σχολείου, προάγοντας την πνευματική ανάπτυξη, τις διαπροσωπικές σχέσεις και τα δικαιώματα των μαθητών/τριών Ε'-ΣΤ' του Δημοτικού Σχ. Ασβεστόπετρας.

Η εκπαίδευση στην πνευματική ζωή, θεωρείται από πολλούς ερευνητές πλέον ένα από τα Ανθρώπινα Δικαιώματα του Παιδιού, όπως το δικαίωμα στη στέγη, στην τροφή, στην ασφάλεια, στην υγεία. Ο D. Martin Rawle στη διδακτορική του διατριβή (σελ 117), υποστηρίζει ότι η εκπαίδευση στην πνευματική ζωή αναφέρεται έμμεσα στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού του ΟΗΕ, όπου στα άρθρα 23 και 32 αναφέρεται το δικαίωμα σε πνευματική ευημερία και ανάπτυξη.

Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 57 μαθητές/τριες (32 αγόρια & 25 κορίτσια) της Ε' και ΣΤ' τάξης του Δημοτικού Σχολείου Ασβεστόπετρας και του 5^{ου} Δημοτικού Σχολείου Πτολεμαΐδας. Από αυτούς οι 30 μαθητές (16 αγόρια & 14 κορίτσια) που συμμετείχαν στο παρεμβατικό πρόγραμμα, αποτέλεσαν την πειραματική ομάδα και οι 27 (13 αγόρια & 14 κορίτσια) που δεν συμμετείχαν σε κανένα πρόγραμμα, αποτέλεσαν την ομάδα ελέγχου.

Το βιβλίο που επιλέχτηκε ήταν «Ο Ιππότης με την Σκουριασμένη Πανοπλία» του Ρόμπερτ Φίσερ, το οποίο είναι ένα μυθιστόρημα γραμμένο σαν παραμύθι.

Το βιβλίο διαπραγματεύεται τα στερεότυπα, τις παγιωμένες αντιλήψεις, τους φόβους, τον τρόπο σκέψης που επηρεάζουν τη συμπεριφορά μας απέναντι στους άλλους. Η πνευματική καλλιέργεια των παιδιών, συμβάλλει στην αντιμετώπιση των στερεοτύπων γιατί αναπτύσσει την κριτική τους σκέψη και παρέχει τη δυνατότητα πολλαπλών οπτικών θέασης του κόσμου που τα περιβάλλει. Ο δρόμος προς τη γνώση του εαυτού μας και τον σεβασμό προς τους άλλους, ξεκινάει με την αναθεώρηση των απόψεων, την κατανόηση των λαθών, τη διάκριση του ωφέλιμου από το ανώφελο και την απαλλαγή της «σκουριασμένης πανοπλίας».

Η καλλιέργεια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αξιών όπως της αλληλεγγύης, της συνεργασίας, της αποδοχής της διαφορετικότητας, της διαχείρισης του θυμού, της γνώσης του εαυτού, της αυτοαντίληψης, της αυτοεκτίμησης, γινόταν καθημερινά μέσα από τα γνωμικά του «Ιππότη με την Σκουριασμένη Πανοπλία», με παραλληλισμούς και νοηματοδοτημένες δράσεις.

ΓΝΩΜΙΚΑ

- Δεν μπορείς να συνεχίσεις να ζεις και να σκέφτεσαι όπως παλιά. Αυτό είναι που σ' έκλεισε σε τούτη την ατσαλένια φυλακή!
- Κανείς δε μαθαίνει τρέχοντας.
- Πρέπει να σταθείς για να μάθεις!
- Όταν μάθεις ν' αποδέχεσαι αντί να περιμένεις, θα 'χεις λιγότερες απογοητεύσεις.
- Μόνον όποιος καταλαβαίνει, βλέπει.

Μέσα από δομημένη συζήτηση των γνωμικών οι μαθητές/τριες έμαθαν να ξεχωρίζουν και να διαπραγματεύονται τις καταστάσεις με σφαιρική γνώση και άποψη. Σε κάθε διαμάχη κατά τη διάρκεια του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής και ειδικότερα των αθλοπαιδιών, έκαναν ανάκληση των γνωμικών για να διαχειριστούν στερεότυπα, συμπεριφορές και αρνητικά συναισθήματα.

Στο σκηνικό-κολλάζ που κατασκευάστηκε στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς είχε χαραχτεί η πορεία του ιππότη στο Μονοπάτι της Αλήθειας, όπου σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς «πετούσαν» τα σκουριασμένα κομμάτια της δικής τους πανοπλίας όπως: θυμό, εγωισμό, ζήλεια, φλυαρία κ.ά. τα οποία δεν επιτρεπόταν να αναδυθούν στη συμπεριφορά τους.

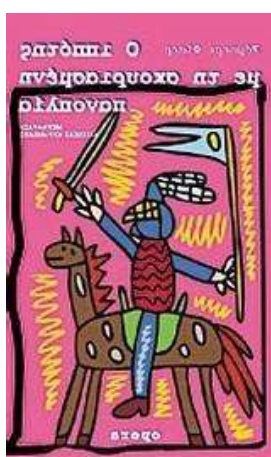
Αξιοποιήθηκαν οι παρακάτω παραγωγικές μέθοδοι διδασκαλίας: Μέθοδος της Καθοδηγούμενης Εφευρετικότητας Guided Discovery, Style F

και η Μέθοδος της Αποκλίνουσας Παραγωγικότητας Divergent production, style H.

Διευρύνθηκαν ποικίλα πεδία ενδιαφέροντος των μαθητών/τριών και αξιοποιήθηκαν πολλά στοιχεία γλωσσικής, μαθηματικής, μουσικής, χωρικής, κιναισθητικής, ενδοπροσωπικής, διαπροσωπικής, νατουραλιστικής, υπαρξιακής νοημοσύνης.

Γλωσσική νοημοσύνη:

Η γνωριμία με τον «Ιππότη» έγινε στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής με

απλές ερωτήσεις οπτικού γραμματισμού για το εξώφυλλο του βιβλίου:

- Τι βλέπετε στην εικόνα;
- Τι κάνει ο ιππότης;
- Που μπορεί να βρίσκεται;
- Που μπορεί να πηγαίνει;

Με την οπτική γλώσσα προγραμματισμού SCRACH δημιούργησαν κινούμενες εικόνες από το βιβλίο του «Ιππότη», ανέπτυξαν τη δημιουργικότητά τους και τη συνεργασία με μαθητές/τριες του σχολείου που αποφοίτησαν την προηγούμενη σχολική χρονιά!

Μαθηματική Νοημοσύνη

Για το μάθημα των μαθηματικών, σχεδιάστηκαν προβλήματα με την απόσταση ανάμεσα στα τρία κάστρα, το Κάστρο της Σιωπής, το Κάστρο της Γνώσης και το Κάστρο του Θάρρους και της Θέλησης. Αξιοποιήθηκαν κεφάλαια όπως εξισώσεις, ανάλογα ποσά, πρόσθεση και αφαίρεση ως αντίστροφες πράξεις, εκτίμηση αποτελέσματος, αλγόριθμοι (επέκταση για αριθμούς 1.000-10.000) και η επαλήθευσή τους, έννοια του ποσοστού (%).

Μουσική νοημοσύνη.

Οι μαθητές/τριες διδάχτηκαν ρυθμικές αξίες και νότες στο μάθημα της γυμναστικής. Άκουσαν τους ήχους της ποντιακής λύρας από το συμμαθητή τους και αντιστοίχησαν μουσικές από ποντιακούς χορούς στην ανηφορική πορεία του ιππότη.

Κιναισθητική Νοημοσύνη

Διδάχτηκαν στους μαθητές/τριες οι ποντιακοί χοροί: Ομάλ, Τικ, Σερενίτσα, Έταιρε, Κότσαρι, με τη συνοδεία της λύρας από τον «Λυράρη»- μαθητή του Δημοτικού Σχ. Ασβεστόπετρας και την πολύτιμη συμβολή του στην εκμάθηση των ποντιακών χορών.

1) Η απόκρημνη διαδρομή του «**μονοπατιού της Αλήθειας**» ρυθμικά και κιναισθητικά ταυτίστηκε με τον χορό «**Ομάλ**», αφού η διστακτικότητα του ιππότη εκφράζεται με το ένα βήμα οπισθοδρόμησης και τα δύο βήματα προώθησης που χαρακτηρίζουν τον συγκεκριμένο χορό.

2) Ο χορός «Έταιρε», συνδέθηκε με την παρουσία του ιππότη στο Κάστρο της Σιωπής, όπου με την εμφάνιση του βασιλιά ο Ιππότης αναθάρρησε ζητώντας κατά ένα τρόπο από αυτόν βοήθεια για το πέρασμα του κάστρου, όπως ακριβώς και ο στίχος που συνοδεύει τον χορό: «έταιρε πέρνιξό με», δηλαδή βοήθα με να περάσω.

3) Ο τελευταίος σταθμός του ιππότη «το Κάστρο της θέλησης και του θάρρους», αποδόθηκε με την εκρηκτικότητα του ποντιακού χορού «Κότσαρι».

Επίσης, καλλιεργήθηκε η Κιναισθητική νοημοσύνη των μαθητών/τριών, φτιάχνοντας πολλές κατασκευές κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων του σχολείου, όπου είχε δημιουργηθεί η «Γωνιά της Δημιουργικότητας» με θέμα τον «Ιππότη με τη σκουριασμένη πανοπλία» και έπαιξαν παιχνίδια με κάστρα και ιππότες στην αυλή του σχολείου με τους συμμαθητές/τριες των άλλων τάξεων.

Ενδοπροσωπική νοημοσύνη

Η Ενδοπροσωπική νοημοσύνη καλλιεργήθηκε με το γνωμικό: «Μπορείς να αγαπήσεις τους άλλους όταν μάθεις να αγαπάς τον εαυτό σου».

Διαπροσωπική νοημοσύνη

Η Διαπροσωπική νοημοσύνη καλλιεργήθηκε με το γνωμικό: «Έχεις αρχίσει να γίνεσαι αρκετά ευαίσθητος, ώστε να συλλαμβάνεις τους παλμούς των άλλων». Πρέπει να γνωρίσουμε τον «άλλο» για να μάθουμε καλύτερα τον εαυτό μας και να τον κατανοήσουμε. Ο Άλλος μας βοηθά στην πορεία μας προς την αυτογνωσία.

«Ο καθείς με τα όπλα του» είπε

«Βλέπεις, είπε, είναι οι Άλλοι

Και δε γίνεται Αυτοί χωρίς Εσένα

Και δε γίνεται μ' Αυτούς χωρίς Εσύ...»

Οδυσσέας Ελύτης, «Άξιον Εστί»

Με τις παραπάνω δράσεις οι μαθητές/τριες παρακινήθηκαν αλλά και παρακίνησαν την ομάδα για να παραχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα. Μπήκαν στην «πανοπλία» του Ιππότη και των υπόλοιπων συμμαθητών τους, γνώρισαν δικαιώματα και ανθρώπινες αξίες, έλυσαν εύκολα τις διαφορές που αναδύονταν στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής και ειδικότερα κατά τη διάρκεια των αθλοπαιδιών. Δεν ήταν πλέον επιτρεπτές συμπεριφορές, συναισθήματα και στερεότυπα τα οποία είχαν γράψει, ζωγραφίσει και εναποθέσει στο κολλάζ με το Μονοπάτι της Αλήθειας μαζί με τα σκουριασμένα κομμάτια της πανοπλίας του ιππότη. Έτσι, καθοδήγησαν τη συμπεριφορά τους αλλά και καθοδηγήθηκαν από τα συναισθήματα των συμμαθητριών τους. Με την πολύτιμη βοήθεια του δάσκαλου της τάξης κου Γοτουχίδη Κώστα οι μαθητές/τριες προετοίμασαν το θεατρικό με το παραμύθι και στο τέλος της σχολικής χρονιάς, έγινε η διάχυση του έργου σε γονείς, εκπαιδευτικούς και συμμαθητές/τριες ενώ παράλληλα καλλιεργήθηκε η Γλωσσική νοημοσύνη.

Για την πραγματοποίηση της έρευνας, χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο IMI (Intrinsic Motivation Inventory) των McAuley και Tammen (1989), το οποίο αποτελείται από 18 ερωτήσεις συνολικά και περιέχει 4 παράγοντες.

Συγκεκριμένα, χρησιμοποιήθηκαν οι 8 ερωτήσεις που αποτελούν τους παράγοντες: α) ενδιαφέρον-ευχαρίστηση και β) προσπάθεια. Οι απαντήσεις δίνονταν σε πενταβάθμια κλίμακα τύπου Likert από το 1 = σίγουρα όχι έως το 5 = σίγουρα ναι. Τα ανώνυμα ερωτηματολόγια, δόθηκαν στους μαθητές/τριες πριν και μετά από ένα παρεμβατικό πρόγραμμα ψυχοκινητικής αγωγής με δράσεις σχεδιασμένες με τη θεωρία της Πολλαπλής-Συναισθηματικής Νοημοσύνης διάρκειας 12 εβδομάδων.

Από τα αποτελέσματα των αναλύσεων διακύμανσης για επαναλαμβανόμενες μετρήσεις, προέκυψαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ως προς:

Το «Ενδιαφέρον/Ευχαρίστηση», στην αλληλεπίδραση μεταξύ μέτρησης (αρχική-τελική) και ομάδας (πειραματική & ελέγχου), $F_{(1,57)} = 15,89$; $p < .001$, με την πειραματική ομάδα να παρουσιάζει στατιστικά σημαντική βελτίωση στον παράγοντα «ενδιαφέρον/ευχαρίστηση», μετά το τέλος του παρεμβατικού προγράμματος. Την «Προσπάθεια», στην αλληλεπίδραση μέτρησης (αρχική-τελική) και ομάδας (πειραματική και ελέγχου), $F_{(1,57)} = 9,24$; $p < .001$, με την πειραματική ομάδα να παρουσιάζει στατιστικά σημαντική αύξηση στον παράγοντα «προσπάθεια», μετά το τέλος του παρεμβατικού προγράμματος (Πίνακας 1.)

Πίνακας 1. Περιγραφικά (Μέσοι όροι-Τυπική Απόκλιση) - Δείκτης εσωτερικής συνοχής (Cronbach's α) των παραγόντων της κλίμακας IMI για τις δύο ομάδες πριν και μετά το παρεμβατικό πρόγραμμα

Παράγοντες	Μ.Ο.		Μ.Ο.		a Cronbach's (αρχικής)	a Cronbach's (τελικής)
	Αρχικής μέτρησης		Τελικής μέτρησης			
	Πειραματική ομάδα	Ελέγχου ομάδα	Πειραματική ομάδα	Ελέγχου ομάδα		
1. Ενδιαφέρον/ ευχαρίστηση	3,31(.97)	3,33(.88)	4,19(.99)**	3,34(.84)	.86	.87
2. Προσπάθεια	2,87(.86)	2,91(.79)	3,94(.82)**	2,93(.96)	.88	.91

Μπορεί να έχουμε σήμερα υλική αφθονία περισσότερη από ποτέ, όμως θέλουμε να «κόβουμε δρόμο» για να φθάνουμε γρήγορα στην ευτυχία, την έκσταση, την καλοπέραση, με αποτέλεσμα την πνευματική μας ένδεια (Seligman, 2002).

Η σωματική και ψυχική εξάσκηση των μαθητών/τριών στην ανηφορική πορεία προς την Κορυφή της αλήθειας μαζί με τον ιππότη συνέβαλλε στην πνευματική τους ανάπτυξη και συναισθηματική ανθεκτικότητα, πολύτιμες δεξιότητες για την ενήλικη ζωή τους!

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of thought and action*. Englewood Cliffs: NJ: Prentice Hall.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy. The exercise of control*. New York: W.H. Freeman.
- Cooper, J. C. (1998). *Ο θαυμαστός κόσμος των παραμυθιών*. Εκδόσεις Θυμάρι.
- Epstein, J.L. (1992). *School and family partnerships*, στο Alkin, M. (ed.), *Encyclopedia of Educational Research*. New York: MacMillan, 6^η έκδοση, 1139-1151.
- Gardner, H. (1983). *Frames Of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. New York: Basic Books.
- Goleman, D. (1998). *Η Συναισθηματική Νοημοσύνη*. Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα.
- Digelidis, N. & Papaioannou, A. (1999). Age-group differences in intrinsic motivation, goal orientations and perceptions of athletic competence, physical appearance and motivational climate in Greek physical education. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 9, 375-389.
- McAlley, E. & Tammen, V.V. (1989). The effects of subjective and objective competitive outcomes on intrinsic motivation. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 11, 249-261.
- Φίσερ, Ρ. (2007). *Ο ιππότης με τη σκουριασμένη πανοπλία*. Εκδόσεις Opera.